MR. KAZYS ULEVICIUS 160K
7523 W. 62nd PL.
ARGO, ILL. 60501

LKS OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas mėnesį, išskyrus liepą-rugpjūtį
Kaina $7.00. Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street— (P.O.Box 32)
Wilkes-Barre, Pa. 18703 Tel. 823-8876

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
Official Organ Published Monthly
Except July and August
Tel. 827-1381
341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207

Nr. 9 LAPKRITIS — NOVEMBER, 1976 VOL. — 59

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMUI 90 METŲ

SUKAKTUVINIS VAJUS ŠAUKIA DARBAN

Geriausias būdas paminėti sukaktį — Narystės didinimas

Lapkričio 22 mūsų Susivienijimo 90-tasis gimtadienis. Šią sukaktį geriausia paminėsime pravesdami sėkmingą naujų narių įrašymo vajų. O vajus bus tikrai sėkmingas, jei visos kuopos ir visi nariai prisidės prie darbo.

Šis sukaktuvinis vajus turi viliojančius pasiūlymus. Šalia reguliarių komisų už įrašymą, kiekvienas verbuotojas turi progos užsidirbti kelionę pamatyti įdomų Disney Pasaulį — Disney World, Floridoje. Kad tokią kelionę užsidirbti, reikia iki 1977 metų birželio mėn. įrašyti ne mažiau 12 naujų narių su $1,000.00 apdrauda kiekvieną, arba bendrai $12,000.00 apdraudos sumai.

Tikrai verta pasidarbuoti, kad užsidirbus aukščiau suminėtus atlyginimus, kad atitinkamai paminėti Susivienijimo garbingą sukaktį ir įvertinti jo didžius darbus atliktus savo narių, jų pašalpgavių, Amerikos lietuvių visuomenės ir Lietuvos naudai. Berods, nereikėtų nei aiškinti, kad didesnė narystė padarytų musų Susivienijimą turtingesniu ir pajėgesniu atlikti dar didesnius darbus.

Kiekvienas mūsų tautietis turėtų žinoti, kad apsidraudimas Liet. Katalikų Susivienijime yra tikras ir saugus, kaip ir didžiausiose ir pažangiausiose fraternalinėse organizacijose ir komercinėse apdraudos kompanijose.

Mūsų Susivienijimas yra įsteigtas mūsų pirmųjų pionierių veteranų, rūpintis pačių lietuvių savišalpa, vadovauti jų religinei, tautinei, kultūrinei ir politinei veiklai, kelti lietuvių prestižą amerikiečių ir kitų tautų tarpe.

Mūsų Susivienijimas teikia savo nariams ir jų pašalpgaviams dideles privilegijas ir lengvatas. Čia kai kurias suminėsime: įstojimo mokesčio nereikia mokėti; įsirašantiems už sveikatos patikrinimą (kuris reikalingas tik draudžiantis didesnėm sumom ir sulaukusiems senesnio amžiaus), apmoka centras; pilna apdrauda įsigalioja, kai tik centras gauna pirmuosius nario mokesčius ir įregistruoja; iš visų lietuviškų organizacijų Susivienijimas pats pirmasis pradėjo mokėti savo nariams dividendus (jau išmokėjo dešimt eilinių dividendų); po 1972 metų seimo padidino Pašalpos skyriaus narių pašalpas, paliuosavo nuo mokesčių narius, sulaukusius 85 ir daugiau metų amžiaus, taip pat narius, turinčius apmokėtus — Paid-up ir taupymo — Endowment certifikatus, paliuosavo nuo visų mokesčių, paliekant visas narystės teises ir privilegijas užimti kuopų viršininkų vietas, atstovauti kuopas seime ir būti renkamais Direktorių Tarybon ir konstitucinių komisijų nariais.

Aukščiau išdėstyti faktai aiškiai parodo, kad Katalikų Susivienijimas yra vertas didžiausio pasitikėjimo, įvertinimo ir paramos.

Tą įvertinimą ir paramą pademonstruokime šio sukaktuvinio vajaus metu įrašydami naujus narius.

Nauji Nariai

Šiomis dienomis Susiv. centro įstaiga įregistravo šiuos naujus narius:

33 kp., Roseland (Chicago), Ill. — Genovaitė De Mateo, Lisa A. De Matteo (Juv.); įrašė kuopos sekretorius veteranas Kazimieras D. Rubinas.

111 kp., Plymouth, Pa. — Joseph Leonard Pallis (Juv.); įrašė senelis (grandfather) Leonard J. Pallis, ilgametis Susiv. narys, kuris priklausydamas prie daugelio veteranų, legionierių ir kitų organizacijų, labai užimtas pareigomis, suranda laiko padirbėti mūsų Susivienijimui. 66-tame seime, Atlantic City, jis buvo Susiv. Stipendijų komisijos atstovas.

L. Katalikų Susivienijimo Politinė Veikla

Iki pirmojo pasaulinio karo Amerikos lietuviai neturėjo tokių veiksnių ir organizacijų, kokias dabar turime. Amerikos Lietuvių Taryba ir Vyriausias Išlaisvinimo Komitetas vadovauja Lietuvos išlaisvinimo akcijai, Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas (BALFas) rūpinasi dėl karo ir okupacijų nukentėjusių lietuvių šalpa.

Nuo pat Liet. Katalikų Susivienijimo pradžios iki pirmojo pasaulinio karo, politine veikla rūpinosi Susivienijimas. Čia suminėsime kai kuriuos Susiv. politinius žygius.

10-tas Seimas, įvykęs 1895 m. Shenandoah, Pa., nutarė siųsti Rusijos carui prašymą dėl spaudos grąžinimo ir dėl Lietuvos būklės pagerinimo.

12-tas seimas, įvykęs 1897, Philadelphia, Pa., išrinko komisiją iš kunigų A. Miluko, A. Kaupo ir J. Sutkaičio iškelti protestus prieš rusų valdžios persekiojimus Lietuvoje.

14-tas seimas, įvykęs 1899 m., Waterbury, Conn., vėl nutarė pakelti protestą "prieš maskoliškos valdžios smarkavimą Lietuvoje".

[illegible]-ras seimas, įvykęs 1907 m., Worcester, Mass., nutarė įteikti Rusijos valdžiai memorandumą, reikalaujant, kad būtų kuo veikiausiai atskirta Suvalkų gubernija nuo lenkų karalystės ir būtų prijungta prie lietuviškų gubernijų: Kauno, Vilniaus ir Gardino; kad iš jų visų būtų sudaryta lietuviška provincija su žmonių renkamu generalgubernatorium ir Seimu Vilniuje, kuri tai provincija laiko bėgyje turi įgyti savivaldą.

28-tas seimas, įvykęs 1913 m., Brooklyn, N.Y., nutarė užtarti Vilniaus lietuvius, lenkų endekų skriaudžiamus. Išrinkta komisija paruošti Šv. Tėvui memorandumą ir pasiųsti per esantį Romoje kan. Prapuolenį.

34-35 seime, 1920 m., Chicago, Ill., nutarta pasiųsti J.A.V. vyriausybei rezoliuciją, kad pripažintų Lietuvą de jure.

J. Am. V. ir Kitų Kraštų Politikos Reikalais

22-ras seimas, įvykęs 1907 m., Worcester, Mass., nutarė caro išvaikytai antrajai Dūmai pareikšti užuojautą atsistojimu; paskelbti nepasitenkinimą caro naujai žadamais Dūmos rinkimais; reikalauti, kad visos tautos Rusijoje turėtų rinkimuose lygias teises ir kad atstovai būtų renkami lygiu ir slaptu visuomenišku balsavimu; išreikšti lenkams, o ypatingai jų atstovams buvusioje Dūmoje papeikimą už neteisingą politiką link lietuvių ir kitų tautų, ypač gi už jų norą užgrobti Lenkijai Suvalkų guberniją.

24-tas seimas, įvykęs 1909, Cleveland, Ohio, nutarė įteikti J.A.V. vyriausybei motyvuotą prašymą, kad darant visuotinį gyventojų surašymą lietuviams ateiviams būtų įvesta atskira rubrika, kaip atskirai tautai.

*

Bangkok, Thailand. — SPalio 6 krašto apsaugos ministeris Sanged Chalavju, su kariškių pagalba numalšinęs kruvinas studentų riaušes, pašalino kairiųjų vyriausybę ir grąžino dešiniųjų režimą.

— Reuteris duoda žinią iš Maskvos, kad sovietai reikalaus jiems išduoti Brazinskus. Neišdavimą laikysią JAV nedraugingu aktu. (ELTA)

L.K. SUSIVIENIJIMUI 90 METŲ SULAUKUS

Jo pergyventos sunkenybės, nuveikti darbai ir nuopelnai

Šių metų lapkričio 22 mūsų Susivienijimui sueina 90 metų amžiaus. Steigiamasis Susiv. seimas įvyko 1886 m. lapkričio 22, Plymouth, Pa.

Susivienijimo sumanytojai ir organizatoriai buvo tuolaikiniai iškilesni lietuvių katalikų veikėjai, būtent: kun. Antanas Varnagiris, dr. M.P. Kasakauskas, Juozas Paukštys, M. Brazys, Antanas Pajaujis, Vincentas Blažys, Andrius Tepliušis, Andrius Bendaravičius, Vincas Vročinskis, Mykolas Totorius, Aleksandras Maslauskas, Vincas Semsys. Jie vadovavo draugijoms ir jas atstovavo Steigiamajam Seime.

Seimas prazidentu išrinko kun. A. Varnagirį, sekretorium J. Paukštį, iždininku A. Pajaulį.

Pradžioje Susivienijimas, pavadintas "Susivienijimu Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų Amerike" buvo daugiau panašus šių draugijų federacijai.

Steigėjai Susiv. užbrėžė tokius tikslus: "Užlaikyti savo naciją, priduot pagalbą savo broliui nelaimėj būnančiam, vest dievobaimingą gyvenimą ir davinėt gerą priklodą nuo savęs; taipos gi naujai pribuvusiam broliui iš Lietuvos duoti pagalbą".

Per pirmuosius keturis metus lietuviai patriotai savo jėgas turėjo skirti kovai su lenkininkais, siekiančiais pavesti Susiv. [illegible] lietuviams žalingos unijos rėmėjais. Tik penktame seime, įvykusiam 1890 m. spalio 1 d. Mahanoy City, Pa., vadovaujant tikram patriotui kun. Aleksandrui Burbai, galutinai nusikratyta lenkininkų įtakos ir machinacijų, Susivienijimas įstatytas į grynai lietuviška vėžes.

Deje, nusikračius lenkininkų, neužilgo prasidėjo ginčai ir rietenos su kairiaisiais — liberalais ir laisvamaniais, kurių vyriausiu vadovu buvo dr. Jonas Šliūpas. Tie ginčai tęsėsi iki 16-tojo seimo, įvykusio 1901 m. gegužės 21 d., Wilkes-Barre, Pa. Čia įvyko galutinas skilimas — atsiskyrę kairieji suorganizavo kitą Susivienijimą.

Pažymėtina, kad per tuos 15 metų daug jėgų ir pastangų nutraukė kovos su lenkininkais ir kairiaisiais, ypač maža pažanga padaryta savišalpos (fraternalizmo) srityje, nes ką vienas seimas nutardavo pomirtinių ir pašalpų reikalais, tą kitas seimas panaikindavo, arba nekreipdavo dėmesio. Dėl to finansinė Susivienijimo padėtis iki skilimo buvo silpna, ką ryškiausia parodo turtas, pasiekęs tik apie tris tūkstančius dolerių.

Betgi kitose srityse Susivienijimas atliko didelius darbus. Jis rėmė grynai lietuviškų parapijų ir mokyklų steigimą, išleido mokykloms pirmuosius vadovėlius, leido religinio ir patriotinio turinio knygas, pagal išgales rėmė moksleivius ir studentus, taip pat rėmė visa, kas didino tautinį susipratimą.

Atsiskyrus su kairiasiais, didesnis dėmesys atkreiptas į fraternalinės veiklos plėtimą, modernizuojant apdraudos ir pašalpos skyrius, kad Susiv. nariai turėtų kuo geriausią apdraudos protekciją, kokią gali teikti tik pažangiausios fraternalinės organizacijos. **Tas tobulinimo darbas, sistematiškai vykdomas, privedė mūsų Susivienijimą prie dabartinio stovio, įgalinant teikti moderniškiausius apdraudos planus, taipgi teikti nariams ir pašalpgaviams dabartines privilegijas bei lengvatas.** (Tos privilegijos ir lengvatos suminėtos kituose šiame numeryje telpančiuose straipsniuose).

Tad garbė Susivienijimo pionieriams kūrėjams, kurių 90 metų atgal pasėtas grūdas išaugo į tvirtą medį. **Jo nepalaužė jokios gyvenimo audros, jokios sunkenybės, nedarbo ir depresijos smūgiai.** Tas parodo, kad Susivienijimas buvo reikalingas ir jį iššaukė pats gyvenimas. Kai tūkstančiai, įvairiais vardais pavadintų lokalinių, daugumoje pašalpinių, draugijų išnyko, palikdamos materialinius nuostolius ir didelį užsivylimą, Susivienijimas, atšventęs naują, šį kartą 90 metų gyvavimo ir veiklos sukaktį, drąsiai žengia į garbingą šimto metų sukaktį.

Dieve, duok visiems nariams šimto metų sukakties laimingai sulaukti!

Pasidžiaukite kartu su mumis!

— DISNEY PASAULY —

VELTUI! VELTUI! VELTUI!

Gegužė - Birželis — 1977

— įrašyk vieną (1) naują narį kas mėnuo per 12 mėnesių —
arba iš viso 12 naujų narių iki 1977 birželio mėn.
Transportacija — Viešbutis — Bilietai į Disney Pasaulį — Busch Gardens
Jūros Pasaulį (Sea World, etc. VELTUI
Sekite "GARSE" tolesnius pranešimus ir paaiškinimus

— Have Fun With Us In —

DISNEY WORLD

FREE! FREE! FREE!

May - June — 1977
— Enroll one (1) new member a month for 12 months —
or: enroll 12 new members by June 1977
Transportation — Hotel Accomodations — Tickets to Disney World
Busch Gardens — Sea World, etc. FREE
— Watch "GARSAS" for further details —

GARSAS

Published Monthly except July and August
LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207 Tel. 827-1351
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Editor — MATAS ZUJUS
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18973
Subscription $2.00 per year Advertising Rates on Application
Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija talso savo nuožiūra. Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

Mūsų Susivienijimo Veikla Plati ir Įvairi

Kai kurie mūsų tautiečiai norėtų Susivienijimą laikyti tik fraternalinės apdraudos organizacija, išmokančia mirusių narių pašalpgaviams beneficijas; nariams, priklausantiems prie Pašalpos skyriaus, sužeidimų ir sirgimų nelaimėse, išmokančią pašalpas; labdaros aukomis šelpiančią suvargusius narius, našles ir našlaičius, betgi tautiniams reikalams neskiriančią tiek dėmesio ir finansinės paramos, kaip kad tie "žinovai" norėtų.

Tiesa, kad Susiv., būdamas valstybių apdraudos departamentų priežiūroje, turi prisilaikyti reguliuojančių įstatų, pirmoj vietoj ištesėti savo įsipareigojimus nariams ir jų pašalpgaviams, kitaip sakant, pavartoti sumokamus mokesčius ir investmentais uždirbamus procentus (palūkanas) tiems reikalams, kuriems jie skiriami. Tačiau niekas negali užginčyti, kad Susivienijimas, atlikdamas savo įsipareigojimus nariams ir jų pašalpgaviams, neatliktų kitų labai svarbių darbų mūsų visuomenės ir tautos naudai.

Kiekvienas pasigilinęs Susivienijimo istorijon įsitikins, kad Susivienijimas visais laikais rūpinosi ne vien tik savišalpos reikalais, bet ir tautine, kultūrine ir politine veikla, kuri buvo ir tebėra labai įvairi ir platí. Čia leiskime kalbėti veteranams tikrais faktais, o ne vien tik tuščiais žodžiais.

Apie Susivienijimo darbus ir nuopelnus liet. švietimo ir kultūros srityse įsidėmėtinų faktų davė buvęs sekretorius ir prezidentas Juozas S. Vasiliauskas 1916 metais Chicagoje išleistam Amerikos Lietuvių Katalikų Metrašty. Jis ten pažymėjo, kad pradžioje Susivienijimo pirmaeiliai tikslai buvo daugiau kultūriniai, negu medžiaginiai, jis daugiau rūpinosi tautos ir visuomenės reikalais, negu fraternaline veikla. Ten jis suminėjo, kad 1905 m. Susiv. įsteigė fondą šelpti nukentėjusius kovoje už laisvę, apie gausią paramą, teiktą Lietuvoje veikusioms švietimo ir kultūros draugijoms — Saulės, Žiburio, Ryto, Liet. Mokslo Draugijai Vilniuje, Lietuvių Informacijos Biurui Paryžiuje, Amerikoje — Šv. Kazimiero Seserų, Pranciškiečių ir kitiems vienuolynams.

Kitas plačiai žinomas veteranas, buvęs "Garso" ir "Draugo" redaktorius, buvęs ilgametis Susiv. prezidentas ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Leonardas Šimutis, minint Susiv. 70 metų sukaktį, 1956 m. lapkričio 22 išleistam "Garso" numery taip apibūdina Susiv. tautinę ir politinę veiklą pirmojo pasaulinio karo laiku: "Kai kilo I Pasaulinis karas 1914 m., LRKSA jau turėjo apie 10,000 narių. Jis jau buvo tikrai pajėgus paremti kiekvieną gerą darbą. Neužmiršdamas savo reikalų, kurie vis didėjo, jis galėjo paremti tautos reikalus stipriau, negu bet kuri kita organizacija. Susiorganizavus Tautos Fondui ir Amerikos Lietuvių Tarybai, mūsų Susivienijimas pasidarė tikrai svarbus jų užnugaris, nes aukos nuo karo nukentėjusiems ir kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo plaukė per šimtus Susiv. kuopų. 1917 m. pradėtas leisti nuosavas organas "Garsas", kuris pasidarė puikus tarpininkas ne tik tarp narių ir centro valdybos, bet ir tarp centrinių organizacijų, dirbusių Lietuvai . . . Daugiausia LRKSA ir "Garso" pagalba, atsimenu, per metus Lietuvos reikalams pavyko sukelti daugiau kaip tris šimtus tūkstančių dolerių".

Kas pasakyta apie Susivienijimo kultūrinę ir tautinę veiklą anais laikais, tą patį galima pasakyti apie vėlesnę ir dabartinę jo veiklą. Susivienijimo veikėjai dalyvauja pačiose pirmose pozicijose teikiant pagalbą dėl karo ir okupacijų nukentėjusiems tautiečiams ir Lietuvos išlaisvinimui.

Susivienijimas bus pajėgus sėkmingiau atlikti ne tik savišalpos (fraternalinius), bet ir kultūrinius ir tautinius darbus ir dar stipriau galės prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo akcijos, turėdamas didesnę narystę. Dėl to, šio sukaktuvinio vajaus laiku visi Susivienijimo nariai kviečiami visa energija padirbėti naujų narių įrašymui.

Susivienijimas atliko garbingą vaidmenį praeityje, jis pajėgs tas pareigas šauniai atlikti ir ateityje.

Anoniminiai skundai

Okupantų inspiruoti asmenys iš Lietuvos rašo anoniminius skundus Amerikos įstaigoms, žymėdami pavardes lietuvių, kurie neva dalyvavę naciams vykdant žydų likvidavimą. Tuo terorizuojami išeiviai, ir nuostabu, kad JAV įstaigos kreipia dėmesį į anoniminius skundus.

ALT Informacija

STEIGIAMASIS LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO SEIMAS

Steigiamasis Susivienijimo seimas įvyko 1886 m. lapkričio 22 d., Plymouth, Pa.

L.K. Susiv. istorijoj, išleistoj 1956 metais išspausdintas protokolas yra originali ir autentiška informacija apie Susiv. sumanytojus, organizatorius, seimo priimtus nutarimus ir nustatytus tikslus. Čia perspausdinam seimo protokolą su kai kuriais paaiškinimais. Protokolą surašė seimo sekretorius, "Vienybės Lietuvninkų" leidėjas Juozas Paukštys.

Kun. dr. Ant. Varnagiris, vienas iš žymiausių Susivienijimo iniciatorių, steigėjų, Steigiamojo seimo vedėjas, pirmasis Susiv. prezidentas.

"Dieną 22 lapkričio panedėlį ant adynos penktos po piet prasidėjo roda ant salės obivatėlio (suprask piliečio) Pajaujo 'Sobieski's Hall', kuri buvo pripildyta mūsų brolių.

"Kada užėmė vietas šėnauni delegatai kaipo komitetas pildantis, terp kurių Jo Mylista kunigas Varnagiris, kaipo prezidentas ir mūsų piemuo dvasiškas, pasakė labai puikią kalbą, kurioje, norint trumpai, apsakė apie reikalą Susivienijimo Lietuvninkų, išrožydamas, kokis būt naudingas daiktas dėl nacijos Lietuvninkų, ir jo žodžiai prisiėmė prie širdies kožno.

"Po tam šenaunas daktaras Kasakovskis taipogi labai puikią pasakė prakalbą čysta lietuviška kalba, iš kurio žodžių kožnas suprato, kas per puiki dūšia to žmogaus ir kad yra tikru Lietuvninku, kuris užlaikė vierą ir narodavastį savo tėvų ir senių. Tokis vyras, kaip daktaras Kasakovskis galima prilyginti prie žydinčios kvietkos Lietuviško narodo.

"Po prakalbos pono daktaro, kur traukėsi apie adyną, užėmė balsą obiv. Danisevičia iš Waterburio. Tas vyras, norint trumpas, bet labai išmintingas uvogas perdėjo dėl šenaunų siuntinių (suprask — delegatų) per ką vyrai Waterburio gali būt didžiūs, kad tarp savęs turi taip išmintingą vyrą, kokiu yra obiv. Danisevičia.

"Po tam vėla kalbėjo J. Tepliušis vardu savo draugystės iš Pittstono, kuris perstatė tą patį reikalą, dėdamas savo nekurias uvogas, kurios buvo per šenauną susirinkimą priimtos ir patvirtintos. Vincentas Semsys, siuntinys nuo draugystės Šv. Kazimiero, ir M. Totorius, siuntinys nuo draugystės Šv. Vaitiekaus (abi iš Plymouth'o) davė savo uvogas, kurios nepasiliko atmestos, ypač priimtos.

"Ob. Špakevičia iš Chicagos perstatė norą varde visų ob. Lietuviškų, kuris išmintingais žodžiais ragino idant neduoti pražūti narodovastei ir kad laikytis vienybėje ir sutikime.

"Ant galo Juozapas Paukštys išduotojas (suprask — leidėjas) 'Vienybės Lietuvninkų' išguldė reikalingiausius artikulus, ką kišasi (suprask — kas liečia) Susivienymui Draugysčių Lietuviškų ir po tam likos pastanavytos provos.

"Pastanavyta likos: kad kožnas Lietuvninkas, priguljs į Susivienijimą privalo užlaikyti savo naciją (tautą), priduot pagalbą savo broliui nelaimėj būnančiam, vest dievobaimingą gyvenimą ir davinėt gerą priklodą nuo savęs. Taipos gi naujai pribuvusiui broliui ir Lietuvos duoti pagalbą.

"1. Kožna draugystė Lietuviška, kur tik yra užsidėjus, gali prigulėt prie Susivienymo Lietuviškų Draugysčių, ant rankų kunigo prezidento Varnagirio į Plymouth, Pa., kurs peržiūrėjęs paduos į rankas Jeneralno Sekretoriaus, arba tiesiog pas Jeneralną Sekretorių Juozapą Paukštį, išduotoją 'Vienybės Lietuvninkų'.

2. Kožnas draugas ant metų privalo mokėt 10 centų dėl centralno komiteto ant reikalų visokių.

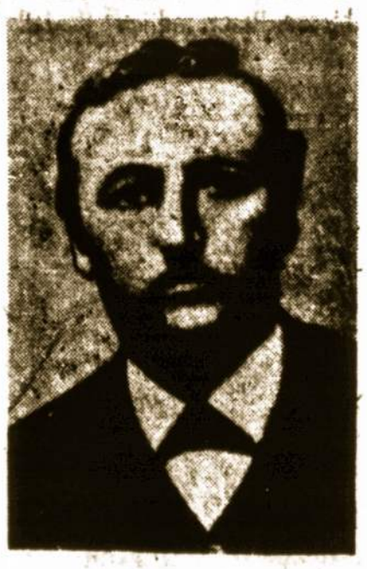

Juozas Paukštys, vienas iš Susivienijimo organizatorių, Steigiamojo seimo sekretorius, pirmasis centrinis sekretorius, pirmojo Susiv. organo "Vienybės Lietuvninkų" leidėjas.

"3. Jeigu draugas persineša iš vienos draugystės į kitą, privalo turėt raštus nuo tos draugystės, iš katros išeina, nuo komiteto pasviečytus per prezidentą ir pečetę draugystės. Taipogi turi visas skolas atlikti dėl draugystės, kokios randas; tada bus priimtu į draugystę kitą ant ateinančio mėnesinio susirinkimo bus parokuotu į skaitlių pilnų draugų, be jokio mokėjimo įžangos ir visi pinigai lieka toj draugystėj, iš kurios atsitolino.

"4. Draugas, kada ima raštus ir abznaimina prezidentui draugystės, kad išvažiuoja, o jeigu išvažiavęs neranda draugystės, ką priguli į Susivienymą, tada privalo visokias mokestis mokėt į tą draugystę, prie kurios priguli; jeigu per tris mėnesius neduos apie save žinios, bus iš knygų išbrauktu.

"Jeigu brolis būna kitoj vietoj, o apserga, tai privalo atsiųst raštą nuo daktaro, pasviečytą per katalikišką kunigą, kokis to vieto randasi, o kad atsitiktų, neduok Dieve, smertis, bus iš tos draugystės nusiųstas delegatas su pinigais, kurio storone bus kūną palaidot ir raštus pagrabo raštu išrodyt dėl draugystės savo.

"6. Draugystė katra turi savo ženklus, kaip tai: juostas, kepures ir kitokius daiktus, o jeigu draugas išsiskirtų nuo jų, pagal taksą privalo draugystė atpirkti, o draugas įstojantis į kitą draugystę gaus už tuos pinigus ženklus, prigulinčius kitoj draugystėj.

"7. Kožnas draugas, įstojęs į kitą draugystę, turi pasiduoti provai konstitucijos tos draugystės.

"Vyresnybė Susivienymo Katalikiškų, Lietuviškų Draugysčių Amerike: Kun. A. Varnagiris, prezidentas; Juozapas Paukštys, Jeneralnas Sekretorius; Antanas Pajaujis, Kasierius.

"Visos draugystės Lietuviškos iš Pennsylvanijos likos suvienytos, o iš nekurių kitų steitų likoę atsiųsti delegatai, kaipo tai: Iš Chicagos abiv. daktaras Kasakovskis ir Špakevičia; iš Waterburio J. Danisevičius, o iš kitų vietų labai daugel dekliaracijų, tai yra noro pareiškimų pristoti į Susivienymą".

- o -

43-me "Vien. Liet". numeryje buvo paskelbtas prie Susivienijimo prisidėjusių draugijų sąrašas:

"Suvienytos Draugystės Katalikiškos Lietuvninkų Amerike.

"1. Iš Chicagos. Draugystė Šv. Kazimiero. Daktaras M.P. Kasakovskis, prezidentas, draugų 48.

"2. Waterbury'o Draugystė po vardu Šv. Kazimiero randasi draugų 40, sekretorius M. Brazys.

"3. Pittstono Draugystė po vardu Šv. Kazimiero. Vincentas Blažys, prezidentas, randasi draugų 96.

"4. Mahanoy City. Draugystė po vardu Šv. Juozapo, randasi draugų 40. Andriejus Bendaravičia, prezidentas; Vincas Vročinskas, sekretorius.

"5. Plymouth. Draugystė po vardu Šv. Kazimiero, 65 draugai. Juozapas Paukštys, prezidentas; Aleksandras Maslauskas, sekretorius.

"6. Plymouth. Draugystė po vardu Šv. Vaitiekaus. W. Maklauskas, prezidentas; Mik. Totorius, sekr. Randasi draugų 30.

"Iš viso randasi brolių, ką priguli į Susivienymą 319".

Generalinis sekretorius savo pareiškimo gale praneša, jog į seimą buvę atsiųsta ir kitų draugijų deklaracijų, tačiau, kadangi ant jų nebuvę prezidento ir sekretoriaus parašų, o taip pat draugijos antspaudo, tai kol kas jos prie susivienijimo nepriskaitytos. Sekretorius ragina ir jas išpildyti visus formalumus.

Tuo būdu nutiesti mūsų Susivienijimui pagrindai ir jisai buvo įsteigtas. Iš devynių tuomet buvusių Jungtinėse Amerikos Valstybėse lietuviškų katalikiškų pašalpinių draugijų formaliai įstojo šešios, tad du trečdaliu visų draugijų.

SUSIVIENIJIMUI ORGANAVO ŠIE LAIKRAŠČIAI

Nuo 1886 m. iki 1889 m. Susivienijimo reikalams veltui patarnaudavo "Vienybė Lietuvninkų".

1889 m. ketvirtame seime, Hazleton, Pa., su "Vien. Liet." leidėju Juozu Paukščiu susitarta, kad visi Susivienijimo nariai gaus "Vien. Lietuvninkų" už $1.00 metams nuo nario. Pinigus atsiųs draugijų sekretoriai.

1895 m. 10-ame seime, Schenandoah, Pa., nutarta leisti mėnesinį savo organą "Tėvynę" ir duoti visiem nariam už dyką.

1899 m. 14-ame seime, Waterbury, Conn., nutarta "Tėvynę" leisti kas savaitė ir tam reikalui skirti $1,000.

1902 m. 17-ame seime, Mahanoy City, nutarta savo organo neleisti, o nusamdyti — "Žvaigždę" už $500 metams. Visi nariai organą turi gauti.

1904 m. 19-ame seime, Schenandoah, Pa., nutarta mokėti už "Žvaigždę" kas trys mėnesiai už tiek, kiek egzempliorių siuntinės, skaitant 75 centus už egzempliorių metams.

1907 m. 22-rame seime, Worcester, Mass., nutarta "Žvaigždę" palikti organu 4-riems metams, mokant po 75 centus nuo kiekvieno nario skaitytojo. Vienok 1909 m. 24-tame seime, įvykusiam Cleveland, Ohio, nutarta apsieit be organo (35 balsais prieš 30).

1910 m. 25-tam seime, Plymouth, Pa., slaptu balsavimu dauguma balsų organu pasirinktas savaitraštis "Draugas". Į varžytines tada stojo "Draugas", kuris pasiūlė patarnaut Susiv. už 24 1/2 centų nuo nario, ir savaitraštis "Katalikas", kurs pasisiūlė patarnauti už 40 centų nuo nario. "Draugas", seimų pasirinkimu, organavo iš eilės kelis metus.

31-mam seime, įvykusiam 1916 m. birželio 7-9 dienomis Philadelphia, Pa., nutarta pirkti nuosavą namą New Yorko apylinkėje ir įsteigti savo laikraštį.

Namas buvo nupirktas, spaustuvė įrengta ir "Garso" Nr. pirmas pasirodė 1917 metų gegužės 17 d.

L. K. S. GARBĖS NARIAI

A.a. kun. Juozas Žebrys
A.a. kun. Antanas Milukas
A.a. Juozas Paukštys
A.a. kun. Antanas Kaupas
A.a. kun. Vincas J. Kudirka
A.a. K. Radzevičius
A.a. kun. M. Kriaučiūnas
A.a. kun. Vincas Visgirda
Juozas Vasiliauskas
Kazys J. Krušinskas
A.a. kan. prof. Fabijonas Kemėšis
A.a. kun. Jonas Kasakaitis
Prel. Juozas A. Karalius
A.a. kun. Juozas K. Miliauskas
A.a. kun. Jonas Švagždys
Prel. Pranas M. Juras
A.a. Leonardas Šimutis

Bažnyčia Lietuvoje. Ši paroda buvo išstatyta Eucharistiniame kongrese Philadelphijoje. Ją parengė Liet. Religinė Šalpa. Paroda vežiojama po Amerikos miestus. Jos kelionės tvarko Liet. Religinė Šalpa.

Mūsų pionierių-veteranų įsteigto, sunkiai išauginto ir rūpestingai sutaupyto Susivienijimo turtas turi pasilikti savųjų rankose. Tad kuo didžiausią dėmesį kreipkime įtraukti jaunimą į organizacijos narių eilės.

Kun. Jonas Žilius-Žilinskas, Susivienijimui prezidentavo 1894-1898 metais, jis taip pat redagavo mėnesinį organą "Tėvynę".

Kunigo Aleksandro Burbos Darbai ir Nuopelnai

A.a. kun. Aleks. Burba

Kunigas Aleksandras Burba buvo tikras lietuvis patriotas, drąsus kovotojas prieš carinį režimą ir prieš lenkų įžūlią lenkinimo politiką Lietuvoje ir čia Amerikoje. Jo nuopelnai Susivienijimui taip pat dideli. Čia bent trumpais bruožais apie jo gyvenimą ir darbus.

- o -

Gimė 1856 metų spalio 30 d., Pailių kaime, Kruopių parapijoj, Šiaulių apskr. Pradžios mokslą ėjo Žagarės mokykloj, vidurinį Šiauliuose ir Vilniuje. Dvasinę seminariją išėjo Vilniuje.

1882 m. spalio 13 d. Žemaičių vyskupas Beresnevičius įšventė kunigu. Vikaravo Žasliuose. 1883 m. buvo perkeltas į Vidiškės parapiją, Vilniaus rėdyboje. 1884 m. Vilniaus vyskupas Grinevieckis paskyrė jį klebonu į Labanorą, Švenčionių apskr. Čia jis platino lietuviškas knygas, laikraščius, mokino žmones skaityti ir rašyti. Maskolių valdžia už lietuvišką veikimą 1886 m. ištrėmė jį dviem metam į Gardino vienuolyną.

1889 m. atvyko Amerikon. Pirmiausia apsistojo Shenandoah, Pa., bet čia vietos negavo. Hazleton'o klebono kun. Abromaičio pagalba gavo vyskupo O'Hara paskyrimą į mišrią lenkų-lietuvių parapiją Plymouth, Pa. Čia jis ėmėsi ginti lietuvių teises. Apie lenkų įniršimą ir kerštingumą laikraštis "Žvaigždė" Nr. 15, 1911 m., taip rašo:

"Nesvietiškas Plymouth'o įnirtusių lenkų vandalizmas, kada anie, lietuviams atsiskyrus ir suorganizavus savą parapiją, iškasė savo kapinėse lietuvių lavonus ir anuos išmetė per tvorą, sukėlė visus Amerikos lietuvius. Lenkai visur gi pasišiaušę, keikė kun. Burbą, kaip maskolių špiegą, 'oičiznos' ganubytoją, baisų 'polakožercą'. Tas lenkų užsikirtimas nevieną jau baigiantį lenkintis lietuvį pakėlė iš tautiško letargo. Keikiami 'litvakai', kreipėsi prie lygiai niekinamo kunigo Burbos, norėjo jį pamatyti, su juomi pasišnekėti, pasirodavyti, arba nors per gromatas jo rėdos pasiklausti. Prasidėjo ir per kelis metus tęsėsi karšta kun. Aleksandro agitacija tarp Amerikos lietuvių, raginti kožną bevieną, kad nusimestų lenkiškas plunksnas, pamestų lenkiškąsias draugijas ir parapijas, o savąsias lietuviškas organizuotų".

Kun. A. Burbos pažadinti ir suagituoti lietuviai visur stengėsi atsiskirti nuo lenkų ir kurti grynai lietuviškas parapijas.

Jo veikla Susivienijime

1890 metų Susivienijimo 5-tame seime Mahanoy City, Pa., kun. Burba galutinai išlaisvino Susivienijimą iš lenkų-lietuvių unijos šalininkų globos. Seimas buvo triukšmingas. Dėl didelių barnių ir vaidų seimas iširo. Kun. Burba grįždamas su teisėtais delegatais vagone užbaigė seimą. Pirmininku buvo išrinktas pats kun. Burba. Po to jam teko pirmininkauti Susivienijimui iš eilės keturis metus, būtent, iki 1894 metų 9-tojo seimo įvykusio Scranton, Pa., kuriame jisai atsisakė ir užleido pirmininkystę kun. Jonui Žiliui-Žilinskui.

Kun. Aleksandro Burbos nuopelnai Susivienijimui labai dideli. Jisai įstatė Susivienijimą į lietuvišką kelią. Užimant kun. Burbai vadovystę, Susivienijime buvo likę tik dvi draugijos, būtent, Plymouth'o Šv. Kazimiero ir Hazleton'o Šv. Petro ir Povilo draugija. Po Mahanojaus 5-tojo seimo netrukus įstojo septynios draugijos. Jisai aptvarkė Susivienijimo įstatus, pravedė daug naudingų sumanymų.

Kun. A. Burba mirė 1897 metais kovo 27 d.

Kun. A. Burba savo kalbose ir raštuose stengėsi atskleisti lietuvių tautos praeities garbę ir didybę. Aiškino, kad lietuviai, kaip ir kitos tautos, turi teisę gyventi, auginti savo tautinę kultūrą.

— o —

New York. — Spalio 15 mirė organizuoto kriminalistų pogrindžio "visų bosų bosas" Carlo Gambino.

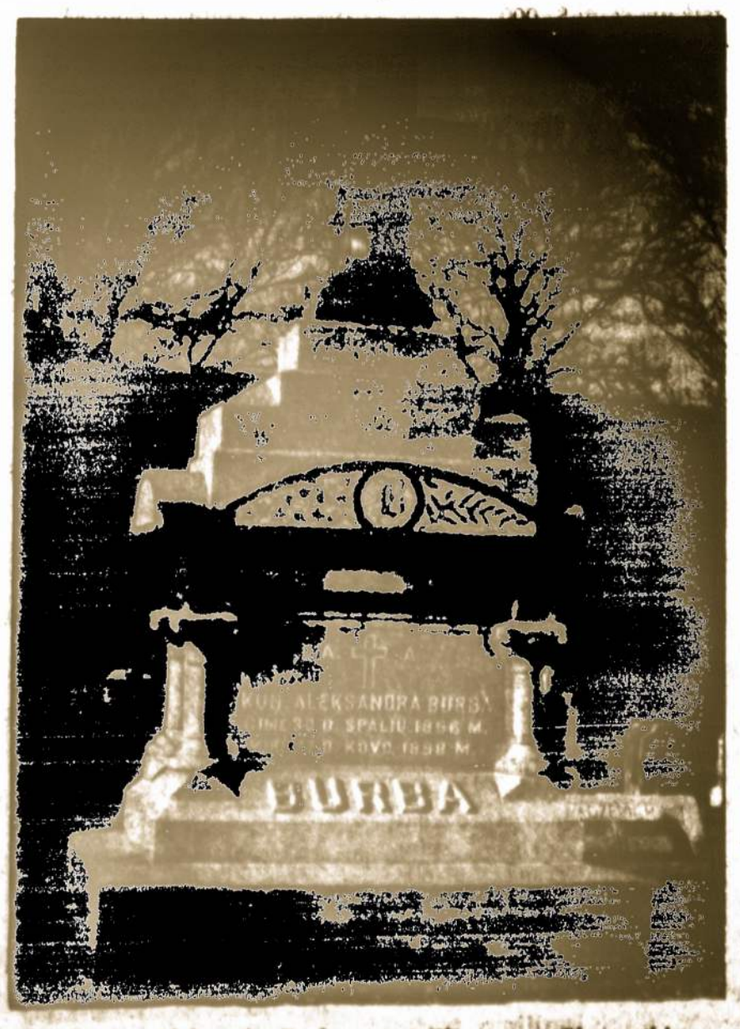

A.a. kunigo Aleksandro Burbos paminklas senose Plymouth'o parapijos kapinėse, Latksville sekcijoj. Dabartinio parapijos klebono prelato Vinco Pakutkos rūpestis ir jo parapijiečių talka, neseniai atnaujintos ir pagražintos kapinės ir kun. Burbos paminklas.

Siekiant užtikrinti Brazinskams laisvę

Jungtinėmis Vliko, Balfo ir Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis buvo sulauktas laimėjimas, kad Pranas ir Algirdas Brazinskai iš Turkijos kalėjimo pasiekė laisvę vakarų pasaulyje. Jie yra laisvės kovose žuvusio partizano sūnus ir vaikaitis, pats Pranas Brazinskas yra dalyvavęs žygiuose prieš okupanto priespaudą ir yra buvęs Sibiro tremtinys. Perėmę savo kontrolėn Sovietų Sąjungos lėktuvą, jie ieškojo ne pasipelnymo, nesulaikė jokių įkaitų, o tik patys veržėsi išsigelbėti nuo mirties pavojaus ir pasiekti laisvę.

Dabar atėjo jų lemiama valanda pasiekti, kad niekam nebūtų išduoti ir kad, susilaukę politinio pabėgėlio teisių, pasiektų galimybę pastoviai apsigyventi JAV-se. Mes turime padėti tiems ryžtingiems lietuviams. Amerikos Lietuvių Taryba prašo visus lietuvius, kurie tik turi kokios galimybės, asmeniškai, telefonais ir laiškais kreiptis į savo senatorius, kongresmanus, kad jie kreiptųsi į prezidentą ir į Valstybės departamentą, prašydami Pranui ir Algirdui Brazinskams suteikti politinių pabėgėlių teises ir leisti pastoviai apsigyventi JAV-se.

Ryžtinga lietuvių veikla pasiekė laimėjimo su Simu Kudirka, dabar atėjo laikas padėti Pranui ir Algirdui Brazinskams.

Amerikos Lietuvių Taryba

Amerikos Lietuvių Tarybos posėdis

Savo būstinėje Chicagoje spalio 11 d. posėdžiavo Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba. Pirmininkas dr. K. Bobelis pranešė, kad po to nelaimingo prez. Fordo prasitarimo debatuose, jog Rytų Europoje Sovietų Sąjunga nedominuoja, ALTa pasiuntė protesto telegramą prez. Fordui, apie tai painformuodama kongr. Derwinskį, sen. Percy, radijo stotis, laikraščius.

Toliau posėdyje buvo aptartas dr. K. Bobelio lankymasis Baltuosiuose Rūmuose spalio 12 d., drauge su kitų atninių grupių atstovais. Tartasi dėl eigos ALTos suvažiavimo lapkr. 13 d.

Svarstytas Brazinskų reikalas. Nuspręsta paskatinti visuomene, kad lapkričio rinkimuose balsuotų už lietuvius kandidatus. Svarstytas ALTos būstinės klausimas.

Posėdy dalyvavo dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas, dr. K. Šidlauskas, dr. J. Valaitis, kun. A. Stašys, A. Pakalniškis, J. Skorubskas, Eug. Šmilgys, O. Barškėtytė, T. Kuzienė, J. Pakalka, E. Vilimaitė, J. Talandis, I. Blinstrubienė, kun. J. Prunskis.

ALT Inf.

— Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas parėmė Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos anglų kalba leidimą. 600 dol. subsidiją nusiuntė L.K. Religinės Šalpos Rėmėjų Vyr. Valdybai. (ELTA)

SOTERO NARBUTO ĮPĖDINIAMS

Neseniai Amerikoje mirė Soteras Narbutas, gimęs apie 1890 metus, Daubaraičių kaime, Panevėžio apskr., palikdamas nedidelį turtą. Nuo atvykimo iki mirties gyveno Hartford, Conn. valstijoje. Yra žinoma, kad jis turėjo dėdę ir gal kitų giminių New Yersey valstijoje.

Giminės arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N.Y. 10024

Lietuvių Kunigų Vienybės nauja centro valdyba su vysk. V. Brizgiu. Iš k.: kun. Kazimieras Pugevičius, kun. dr. Zenonas Smilga, vysk. Vincentas Brizgys, kun. Viktoras Dabušis, kun. Vytautas Pikturna. Trūksta kun. Juozo Matučio.

Lapkričio 22 su didele pagarba prisiminkime Susivienijimo pionierius, steigėjus, vairuotojus ir visus nuoširdžius veikėjus ir rėmėjus. Geriausia jų atminti pagerbsime pasiryžimu eiti jų pėdomis.

Liet. Katalikų Susivienijimas buvo įsteigtas 1886 metais. Per tuos 90 metų Susivienijimas savo nariams ir jų pašalpgaviams, pašalpų, pomirtinių ir labdarybės aukų pavidale yra išmokėjęs milijonus dolerių ir tuo būdu yra suteikęs materialinę ir moralinę pagalbą sunkiose gyvenimo valandose. Tad kiekvienam lietuviui patartina draustis Susivienijime, patikrinant protekciją sau pačiam, savo šeimai ar kitiems artimiesiems.

KOMUNISTINIO TERORO AUKOS PAVERGTOJE LIETUVOJE

Iš darbo atleido dėl religijos

(Iš Liet. Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 21)

Vilnius. 1975 birželio 5 buvo atleista iš darbo Vilniaus Valstybinio Universiteto skaičiavimo centro inžinierė Bronė Kibickaitė.

1974 rugsėjo pradžioje Kibickaitei MMF dekanas Merkys pareiškė: "Mes turime jus atleisti iš darbo". Jis pakišo popieriaus lapą ir pasiūlė parašyti pareiškimą, kad savo noru išeinanti iš darbo.

— Kam jums reikalingas mano pareiškimas? Rašykite įsakymą, — pasiūlė B. Kibickaitė.

— Mes neturime pagrindo . . . Supraskite mus. Parašykite pareiškimą, tada bus ir jums ir mums geriau. Duosime gerą charakteristiką, — aiškinosi dekanas.

— Pasigailėjimo neprašau, — jei nusikaltau — atleiskite.

— Supraskite mus, — maldavo dekanas.

Panašaus turinio pokalbių buvo ne tik dekanato, bet ir darbo kambaryje ir viršininko kabinete. Į B. Kibickaitės klausimą, visi atsakydavo: "Mes nežinome. Supraskite mus".

Prabėgo vienas, antra mėnuo, o Kibickaitė ir toliau dirbo savo pareigose. Saugumiečiai, sužinoję, kad B. Kibickaitė dar neatleista iš darbo, viršininkus vertė skubėti:

— Ką? Mes ne tokius sutvarkėme! Kaip ten jūs dirbate, kad su "šitokia" negalite susidoroti. Sudarykite sąlygas!

Partinės organizacijos sekretorius Apynis Kubickaitei pareiškė:

— Jei neišeisite geruoju, mes būsime priversti už gerą darbą rašyti papeikimus ir vistiek atleisime.

Skaičiavimo centre viršininkas pridėjo:

— Ir jokie skundai jums nieko nepadės, — visur laimėsime mes.

Kibickaitė kreipėsi į Apynį:

— Gal jūs, kaip partinės organizacijos sekretorius, galėtumėte išaiškinti mano nusikaltimą?

— Ne! Mes bejėgiai. Spaudžia mus, mes spaudžiame jus. Per jus nemalonumų ir taip virš galvos. Arba jūs turite išeiti iš darbo, arba mes trys — dekanas, viršininkas ir aš.

Kai Kibickaitė viršininko kabinete rašė pareiškimą, kad "savo noru" išeinanti iš darbo, viršininkas labai nedrąsiai išsitarė "Religija".

Bronė Kibickaitė inžinierės pareigose VVU skaičiavimo centre išdirbo 7 metus. (ELTA)

Propagandistų veikla

(Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 22)

Vilnius. 1976 m. vasario 3-6 dienomis Vilniuje buvo susirinkę visų rajonų Propagandos ir agitacijos skyrių atstovai ir dalis mokytojų. Seminaro metu buvo kalbama apie propagandinį darbą, skaitomos ateistinės paskaitos (skaitė Aničas ir kt.). Jų metu buvo pasakyta, kad "LKB Kroniką" redaguoja Žagarėje gyvenantis vysk. J. Steponavičius, kad kai kurie leidinio numeriai nėra reakcingi, kad "LKB Kronikos" Lietuvoje leidžiama nedidelis kiekis, persiunčiama į Lenkiją, kur ji dauginama ir išsiuntinėjama į kitus kraštus.

Dauguma kunigų esą lojalūs. Kauno kunigų seminarijoje mokosi 50 klierikų; kasmet įšventinama po 5, o miršta per metus apie 17 kunigų. Netolimoje ateityje kunigams reikės aptarnauti po 2 parapijas.

Lietuvoje yra apie 1,500 vienuolių. Vienuolės daugiausia dirba medicinos seserimis ir padeda ligonius aprūpinti sakramentais. Kaime vienuolių nėra. Vienuolės taip pat moko vaikus poterių ir katekizmo. Jeigu mažą vaiką paklaustum, kas tave mokė katekizmo ir atsakytų, kad "seselė", tai žinok, kad vienuolė.

Jei po karo medikai buvo daugiausia ateistai, tai dabar yra tikinčių gydytojų. (ELTA)

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 23

Kaunas. Neseniai buvo atleistas iš darbo ir pirma laiko išleistas į pensiją "už religinių prietarų laikymąsi" Žemės ūkio akademijos dėstytojas, matematikos mokslų kandidatas A. Patackas.

- o -

Kaunas. Aukštojo ir spec. viduriniojo mokslo komiteto pirmininkas Zabulis įsakė šeštadieninę talką mokyklose pravesti per Velykas, t.y., balandžio 18 d. Kai kurios aukštosios mokyklos nutarė talką paskelbti kitomis dienomis, bijodami, kad studentai galį Velykų dieną į talką neateiti. Žemės ūkio akademijoje sekmadienis — Velykos buvo paskelbta darbo diena, kad atidirbtų už šeštadienio talką. Kai kurie aukštesniųjų kursų studentai iš anksto pareiškė, kad sekmadienį į užsiėmimus neateisią. Taip ir buvo. Sekmadienį studentų į paskaitas atėjo labai mažai: pirmųjų miškininkų kursų atėjo tik 50%, mechanizacijos — 5 iš 75 studentų, o kai kuriose aukštesniųjų kursų grupėse į užsiėmimus atvyko 4-5 studentai (iš 26-27). Kad mokslus einąs jaunimas negali normaliai švęsti Kalėdų, tai Tar. Lietuvoje jau įprasta, bet kad Velykas padarytų darbo diena, tai naujas įvykis ŽŪ akademijoje. Po skelbimu, kad sekmadienis (IV. 18) yra darbo diena, buvo naujo ŽŪ akademijos rektoriaus doc. Dormanto parašas.

(ELTA)

— Naujos maldaknygės ateistams. Š.m. rugsėjo 10 d. Tarybinis Mokytojas mini tokius leidinius: "Mažoji paslaptis", "Misionieriai tarp indėnų", "Žmonės su abitais", ir t.t. Šios knygos esančios paruoštos iš kunigų veiklos "buržuazinės Lietuvos metu". (ELTA)

"AM LIETUVIŲ TARYBA"

(Lithuanian American Council)

Parašė buvęs ilgametis A.L.T. pirmininkas, ilgametis LRK SA prezidentas, buvęs dienraščio "Draugo" redaktorius LEONARDAS ŠIMUTIS.

Knygoje rašoma apie organizuotos Amerikos lietuvių visuomenės 30 metų (1940-1970) veiklą Lietuvai išlaisvinti. Knyga gausiai iliustruota veiksnių nuotraukomis.

500 puslapių, kietais viršeliais.

Kaina 10 dol. Pelnas tarybos iždui tolesnei laisvinimo akcijai remti.

Norintys knygą įsigyti, kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

ONA LUKAUSKAITĖ

MAMA, PASAKYK MAN, KAIP ALYVOS ŽYDI

Mama, pasakyk man, kaip alyvos žydi?
Pasakyk, ar kvepia ir kokie žiedai?
Pasakyk, ar mūsų tolimoj tėvynėj . . .
Ar ten daug alyvų, ar Tu jas matei?

O gimtinėj mūsų, ten, kur mes gyvenom,
Ten, kur aš, mamyte, Tu sakei, gimiau;
Ten prie mūsų naujo, prie sugriauto namo
Ne alyvos auga? Nuotraukoj mačiau . . .

Naktimis man žydi kerinčios alyvos;
Naktimis man kvepia jų žiedų žiedai,
Sapnuose sugrįžtu mylimon tėvynėn,
Sapnuose vis vaikštau Nemuno krantais . . .

Užsidėk skarelę, juk lauke taip šalta . . .
O dabar tėvynėj jau, tur būt, gražu . . .
Sako, kad jau sodai nuo žiedų pabalo . . .
O kada alyvos žydi? . . ar kartu?

Mama, negirdi Tu? Apie ką galvoji?
Apsigaubk skarelę, grįžkim kambarin
Šalta, nejauku taip gegužiniam ore,
Pučia vis ir pučia neramus šiaurys . . .

Sibiro tremtinės eilėraštis

NEŠVARŪS ATEISTŲ NAGAI BAŽNYČIOS REIKALUOSE

Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 23 Apžvalga

Šis Kronikos numeris yra vienas iš didžiausių jau išleistų Lietuvos pogrindžio kovotojų — idealistų ir Vakarus pasiekusių. Kaikurie mūsų laikraščiai nemaža iš šios Kronikos paimtų dokumentų jau paskelbė, tai Eltoje duodame tik bendrą jos apžvalgą.

Pirmasis dokumentas (1976 m. gegužės 9) — tai Kronikos redakcijos kolektyvo visai neįprastas Lietuvos bažnytiniame gyvenime laiškas, pasiųstas kardinolams A. Samore ir J. Slipij. Neįprastas todėl, kad redakcijos kolektyvas viešai ir atvirai kaltina visą eilę Lietuvos Katalikų Bažnyčios aukštųjų dignitorių: vyskupų, prelatų ir kt. Jie kaltinami prisitaikėliais prie sovietinio režimo ir praradusiais tikinčiųjų pasitikėjimą. Juos labai lengvai rikiuoja Sovietų Sąjungos kulto reikalams įgaliotinis K. Tumėnas.

Kai pernai į JAV buvo siunčiama katalikų kunigų delegacija, ją paskyrė K. Tumėnas. Į delegaciją įėjo Vilniaus Arkivyskupijos valdytojas Č. Krivaitis. Kai jis sugrįžo į Vilnių, pasikvietė į savo užmiestinę vilą K. Tumėną, vysk. R. Krikščiūną, Vilniaus miesto klebonus ir kitus. Iškilmingų pietų metu prel. Krivaitis K. Tumėnui pasakė: "Mimisteri, man Jūs davėte labai sunkų uždavinį". "Bet Jūs garbingai jį įvykdėte" — padrąsino kulto įgaliotinis. Dėl tokio delegato į JAV paskyrimo nesulaukta autoritetingo žodžio iš vysk. Labuko.

1976 m. delegaciją į Pasaulinį Eucharistinį Kongresą, vykusį JAV, taip pat paskyrė Tumėnas. Jis, per vysk. Labuką, buvo pasiūlęs ir tremtyje esančiam vysk. V. Sladkevičiui dalyvauti delegacijoje į Eucharistinį Kongresą, bet vysk. Sladkevičius pasiūlymo nepriėmė, kai tas pasiūlymas atėjo iš sovietinio pareigūno. Esą sumanymų Vilniaus arkivyskupo postą atiduoti kun. dr. V. Butkui, turinčiam pilną civilinės valdžios pasitikėjimą. "Jei kun. V. Butkus taptų vyskupu, tai būtų didžiulė Lietuvos Katalikų Bažnyčiai nelaimė ir didelis džiaugsmas bedieviams, griaunantiems Bažnyčią iš vidaus". Kun. Butkus dabar yra kunigų seminarijos rektorius Kaune.

Pastoviai kunigų skaičiui mažėjant, Tumėnas projektuoja sumažinti parapijų skaičių, nes kaimo gyventojų skaičius mažėja, o miestų didėja. Paskaitininkas apgailestavo, kad Vatikano radijas užėmęs blogą liniją. Kronikos redakcija dėl šio pareiškimo pabrėžia: "Galima sutikti, kad Vatikano radijui galima pasimokyti iš Maskvos Radijo, kaip reikia varyti propagandą. Vatikano radijo laidos šiuo metu Lietuvos katalikams ir net nekatalikams yra didelė moralinė pagalba, ir tūkstančiai žmonių jų klausosi".

Tumėnas labai susirūpinęs, kad į kunigų seminariją nepatektų "antitarybinis elementas". Todėl kandidatus į seminariją turėsiąs jis su Vilniaus arkivyskupijos valdytoju Č. Krivaičiu parinkti. Jis priminė kunigams, kad jie turimus savo kandidatus į seminariją praneštų jam. Į tai Kronikos redakcija atsako, kad valdžia neturi teisės kištis į kunigų seminarijos reikalus, "nes Bažnyčiai reikia ne sutaną devinčių saugumiečių, bet pasiaukojusių ganytojų".

Kurioje kurioje Tumėnas bekalbėjo, visur kunigai kėlė vysk. J. Steponavičiaus grąžinimą į Vilniaus arkivyskupijos postą. Deja, Tumėnas visur išsisukinėjo. O kartą Švenčionyse paklaustas dėl kokio nusikaltimo vysk. Steponavičius nušalintas nuo savo pareigų, Tumėnas atsakė: "To aš jums pasakyti negaliu". Be to, jis pridėjo dar, kad apie vysk. Steponavičiaus sugrąžinimą negali būti nė kalbos. Kaip gero ganytojo pavyzdį, Tumėnas pateikė vysk. R. Krikščiūną.

Aiškindamas sovietinės konstitucijos sąžinės laisvės sąvoką, Tumėnas pasakė, kad į konstitucijoje numatytą sąžinės laisvę religija neįeina. "Religinė veikla įgyja valstybinį pobūdį ir yra tvarkoma valstybės įstatymais", pabrėžė kulto įgaliotinis. (ELTA)

MIELAS LIETUVI,

Tautos Fondo tikslas yra Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto išlaikymas ir Lietuvos laisvės bylos finansavimas. Aukos didelės ar mažos, sudėtos kartu sudaro sumą, kuri įgalina šią organizaciją atlikti savo paskirtį. Gavę auką, prisiųsime kvitą. Aukos yra nurašomos nuo mokesčių (tax exempt).

Tautos Fondo Valdyba

Lithuanian National Foundation, Inc.
(Tautos Fondas)
P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421

Lietuvos laisvės bylai remti siunčiu auką $.....

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

.....

Data .....

BRAZINSKAI LIETUVIŲ SPAUDOS KONFERENCIJOJ

Prano ir Algirdo Brazinskų sukviesta lietuvių spaudos ir radijo darbuotojų konferencija įvyko 1976 m. rugsėjo 22 d. dr. J.K. Valiūno namuose, New Rochelle, NY. Į konferenciją atvyko per 30 asmenų. Dalyvavo ir trys Brazinskai: Pranas, Algirdas ir jaunamartė, Bernadeta Miliauskaitė-Brazinskienė, ir jos tėvelis iš Worcester, Mass.

Dr. Valiūnas pasveikino susirinkusius ir pakvietė Praną Brazinską tarti žodį. Jis perskaitė raštu paruoštą 5 1/2 pusl. pranešimą, kuris paskui buvo išdalintas spaudos žmonėms. Duotame pareiškime rašoma:

"Mes, Pranas ir Algirdas Brazinskai, prieš šešerius metus sėkmingai prasiveržę pro geležinę uždangą, sunkioje ir ilgoje kovoje, viso pasaulio lietuvių patriotų draugiškos pagalbos dėka, nugalėję visas sovietų spendžiamas pinkles bei statomas kliūtis, pasiekėme laisvus Amerikos krantus ir esame laimingi, kad šiandien pirmą kartą turime galimybę tiesiogiai susitikti su laisvosios lietuvių spaudos ir radijo atstovais.

"Pirmiausia, mes norime perduoti pavergtos, bet nepasidavusios ir kovojančios Lietuvos broliškus sveikinimus patriotinei lietuvių išeivijai laisvajame pasaulyje ir prašymą dar vieningiau bei ryžtingiau visais įmanomais būdais paremti pavergtus brolius ir seseris kovoje už laisvę, nepriklausomybę ir pagrindines žmogaus teises. Lietuvių tautos kova už tautinį išlikimą, savo kalbos, kultūros, religijos ir aplamai lietuviškos tapatybės išsaugojimą bei valstybinės nepriklausomybės atstatymą yra teisėta ir teisinga kova, kuri anksčiau ar vėliau apsivainikuos pergale".

Toliau Pranas rašo, kad 1940 m., kuomet įvyko sovietų okupacija, jis buvęs 16-kos metų jaunuolis. Jau tada jam užviręs kraujas ir prisiekė kovoti prieš okupantus. Jis toliau tęsia:

"Savo priesaikai aš likau ištikimas 1941 m. birželio sukilime, kuriame buvau sužeistas. 1941-44 m. rezistencijoje prieš hitlerinius grobikus ir 1944-54 m. partizaniniame kare prieš rusiškus bolševikinius okupantus. Kovoje aš nebuvau vienas. Tų, kurie jautė ir galvojo panašiai kaip ir aš, ir davusių priesaiką iki mirties kovoti už tėvų žemės laisvą rytojų, buvo dešimtys tūkstančių. Tai buvo daugiausia jauni vyrai ir moterys, pilni tikėjimo ir ryžto. Ir kaip buvo skaudu matyti juos krintant didvyriškose kovose su žymiai didesnėmis priešo pajėgomis, apsupime susisprogdinant granata ar pasiliekant paskutinį šūvį sau. Ir ką reikėjo pergyventi, kai iš apsupimo išneštas sužeistas draugas miršta ir paskutiniai žodžiai sustingę jo lūpose yra — Tegyvuoja laisva Lietuva! . . Visa tai pilnai suprasti gali tik tas, kas pats patyrė viso to laikotarpio siaubą ir didvyriškumą".

Toliau jis paminėjo, kad jo tėvas, Stasys Brazinskas, 1949 m. žiemą žuvęs kovose su enkavedistais, o jis pats 1947 m. buvęs sužeistas, suimtas ir ištremtas į Sibirą. Po to, jau Lietuvoje, buvęs suimtas 1955 ir 1963 m., o 1967 m. buvo ištremtas į Kazakstaną be teisės sugrįžti į Lietuvą. Tad 1968 m. atsidūręs Uzbekistane. Į čia slaptai atvykęs sūnus Algirdas. Dar 1969 m. buvęs suplanuotas pabėgimas ir 1970 m. spalio 15 d. pasisekė sovietų lėktuvą nutupdyti Trabzono aerodrome, Turkijoj.

Beveik šešerius metus pragyvenę Turkijos valdžios priežiūroje, jie visą laiką svajojo gyventi Amerikoje. Š.m. liepos 12 d. Balfo pirmininkės p. M. Būdienės globojami ir lydimi, jie išvyko į Italiją, o rugpiūčio 5 d. iš ten į Venezuelą. Iš ten rugpiūčio 24 d. jie vieni du jau buvo New Yorke, kur juos priglaudė p.p. Valiūnai savo namuose.

Už nelegalų sienos peržengimą jiems iškelta byla teisme. Abu buvo suimti, bet dr. Valiūnui davus po 5,000 dol. už kiekvieną, Brazinskai paleisti iki teismo. Pasamdytas advokatas jų bylai ginti.

Tenka pabrėžti, kad abu Brazinskai gražiai kalba lietuviškai, o Algirdas gana gerai kalba ir anglų, turkų bei rusų kalbomis.

Linkime jiems laimingai įsikurti pastoviam gyvenimui laisvame pasaulyje. (ELTA)

Lietuvių atstovai dalyvavo respublikonų partijos suvažiavime. Iš k. Algis Zaparackas, adv. Antanas Novasitis, JAV prezidento dukra Susan, sūnus Jack, solistė Elena Juzėlaitė ir Jonas Talandis.

L.K. Susiv. Direktorių Taryba ir Konstitucinės Komisijos

Dvasios vadas: prel. Jonas Baltusevičius-Boll, 416 E. South Str., Wilkes-Barre, Pa. 18702.

Prezidentas: adv. Thomas E. Mack, 11 West Union Str., Wilkes-Barre, Pa. 18702.

Viceprezidentė: Alvena Balanda, 72 Chipman Str., Waterbury, Conn. 06708.

Sekretorius: Pranas J. Katilius, 1059 Blair Ave., Scranton, Pa. 18508.

Iždininkė: Leokadija Donarovich, 37 Elton Ave., Lansdowne, Pa. 19050.

Iždo Globėjai: Dr. Vladas Šimaitis, 2951 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Vito A. Yuciūs, 52 Shady Dr., W. Pittsburgh, Pa. 15228.

Dr. Kvotėjas: Dr. Albert J. Valibus, 136 E. Bennett Str., Kingston, Pa. 18704.

Direktoriai: Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421.

Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill., 60629.

Vytautas Paulauskas, 133 Cherry Str., Plymouth, Pa. 18651.

KONSTITUCINĖS KOMISIJOS

Labradrybės komisija:

Marijona Šrupšienė, 6733 S. Campbell Ave., Chicago, Ill., 60629.

Rosalia Kižis, 134 Church Str., Pittston, Pa. 18740.

Klementina Žemaitis, 1419 N. Main St., Scranton, Pa. 18508.

Spaudos-informacijos komisija:

Stasys Garliauskas, 1949 Hubbard, Detroit, Mich. 48209.

Komp. Aleksandras J. Aleksis, The Elton, 30 West Main Str., Waterbury, Conn. 06702.

Jurgis Sadauskas, 119 S. Rebecca, Scranton, Pa. 18504.

Statutų komisija:

Pranciška Katilienė, 1050 Blair Ave., Scranton, Pa. 18508.

Stasys Lukoševičius, 1935 W. 7th Str., Brooklyn, N.Y. 11223.

Tillie Machinist, 257 Bennett Str., Luzerne, Pa. 18709.

Teismo komisija:

Ona Barkauskienė, 62 Lawlor Str., Waterbury, Conn. 06708.

Verna Radzevičiūtė, 269 Vine Str., Plymouth, Pa. 18651.

Elena Karašauskienė, 13 Garrahan Ave., Lyndwood- Wilkes-Barre, Pa. 18702.

Jaunimo komisija:

Linas Kojelis, 747 23rd Str., Santa Monica, Cal. 90402.

Saulius Kuprys 1806 So. 49th Ct., Cicero, Ill. 60650.

Thomas E. Mack, Jr., Heatherhill, Bear Creek, Pa.

NEBĖRA MINDAUGO . . .

Lapkričio 5 d. sueina vieneri metai nuo Mindaugo Tamonio, drąsaus ir tauraus lietuvio mirties.

"Nebelinguos daugiau tarp Vilniaus mūrų aukšta jo stovyla . . . Vienas iš pirmųjų iš mūsų kartos, — tos kartos, augintos po karo ir be Dievo. Be Dievo, Kurį jis taip pat vienas iš pirmųjų surado. Ir kaip tik tada, suradęs, jo žodžiais 'Tiesą, Gėrį, ir Grožį', metė iššūkį sistemai, kurioje matė tiesioginį Blogio įsikūnijimą" (žodžiai artimųjų draugų atsisveikinime).

1974 m. pavasarį parašė pareiškimą, kuriuo atsisako prisidėti prie restauravimo paminklo tarybinei armijai. To pasėkoje užsitraukia okupanto nemalonę ir tų pačių metų vasarą uždaromas į psichiatrinę ligoninę, kur "gydomas" injekcijomis ir įkalbamas pakeisti savo pažiūras. Iš ligoninės išleistas 1975 vasarą parašo laišką Centro Komitetui, kuriuo šaukia moraliniam atgimimui ir maldauja religinės laisvės.

Vėl uždaromas į ligoninę, vėl yra gydomas ir to pasekoje tragiškai žūna. Lietuvoje yra galvojama, kad Mindaugas Tamonis, negalėdamas pakelti dvasinės prievartos, vaistų paveiktas, atsidūrė ant traukinio bėgių; arba tikresnė galimybė — buvo KGB nužudytas ir paliktas ant geležinkelio bėgių.

Tai dar viena auka prie tų tūkstančių, kurie sušalo vagonuose, buvo sušaudyti, paskandinti Neryje, ar susidegino.

LAC Services

Maištingoji Lietuva

Įtakingiausias Prancūzijos dienraštis **Le Figaro** savo 1976 m. liepos 27 d. laidoje įdėjo savo korespondento Gerard Nirascou straipsnį, kuriame jis aprašo savo įspūdžius apie Lietuvą. Anot autoriaus, iš visų trijų Pabaltijo respublikų, Lietuva esanti pati maištingoji. Pasipriešinimas sovietų režimui pasireiškia įvairiais būdais, kaip pvz. pabėgimai į Vakarus, demonstracijos, susideginimai, peticijos, stiprus prisirišimas prie Katalikų Bažnyčios, samizdatai, o taip pat ryškus palinkimas prie Vakarų kultūros, gaminių ir pasaulėžiūros. Autorius sako, kad Lietuvos "vakarietiškumas" didžia dalimi siejamas su labai tampriais ryšiais tarp lietuvių Lietuvoje ir lietuvių užsienyje. (ELTA)

Anglų-Lietuvių kalbų žodynas

Paruošė V. Baravykas

Apie 30,000 žodžių ir posakių. Redagavo A. Laučka ir A. Dantaitė. 590 puslapių, kietais viršeliais. Kaina $8.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijoj: P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa. 18703.

GARSAS • Lithuanian R.C. Alliance of America

English Section

Can the Church in Occupied Lithuania Survive?

The faithful in Lithuania suffer humiliation, loss of their jobs, imprisonment and exile for practicing their beliefs. Put yourself in their places. Would you remain true to your faith?

— Stasys Adriekus, a respected teacher, attended Easter services. He was fired and now works as a mailman. Would you have gone to Easter Mass?

— Zenonas Mistautas, an engineering student and sole support of his parents, was deprived of his income and diploma for refusing to lecture on atheism. He was forced into military service. Would you have given that lecture?

— Leonas Risinas, a grade-school student, was ridiculed for his beliefs by his teacher. Some students, goaded by his teacher, tormented him and eventually beat him so severely that he was hospitalized. Would you have encouraged your son to practice his faith?

— Several little children in the town of Zarasai received First Communion. The next day they were taken from class and threatened by teachers and soldiers. They were kept after school without lunch or supper. Their parents weren't notified of their whereabouts. How much can children bear for their Faith? Would you have let your child receive Communion?

Lithuanian priests and bishops have been murdered, exiled and imprisoned for trying to keep the faith alive. Convents have ceased to exist; anyone suspected of being a nun is harassed, publicly humiliated, and denied permission to work.

— Archbishop Reinys died in a Russian prison of Vladimir. Bishop Borisevičius was shot to death. Bishop Ramanauskas spent 13 years in a Russian slave labor camp and died shortly after his release.

— Bishop Steponavičius has been exiled to a rural village after much suffering. Archbishop Skvireckas and Podolskis died in exile.. Bishop Brizgys still lives in exile. After two long prison terms which destroyed his health, Bishop Matulionis died in exile outside his diocese.

— Father Prosperas Bubny was arrested while preparing children for confirmation. The students were terrorized into signing accusations against him. He was imprisoned.

— Father Juozas Zdebskis was arrested and imprisoned for teaching catechism. Over 2,000 of the faithful dared to sign a letter protesting his arrest. Would you have dared to sign it?

— Marytė Medauskaitė, a typist; Monika Gavėnaitė, employed at a publishing house; Aldona Matusevičiūtė, a kindergarten teacher; all were recently forced to resign their positions because they were suspected of being nuns. To be denied the right to work in Lithuania is tantamount to starvation. Those who aid them are themselves subject to harassment and prison.

— In 1940 Lithuania had 1,450 priests. Less than half are left. Because of Soviet government repression, only a handful of new priests are ordained yearly; 25 to 30 die. Of 85 convents, none remain. All have been banned by the Communists. Can the Church survive the loss of its religious leaders and teachers?

— Meanwhile churches and shrines are desecrated, sacred vessels stolen and sold to Museums of Atheism, religious books confiscated. How much longer can the work of God go on? We may hold the answer.

— Lithuanians are astounded that Catholics in the Free World fail to speak out. The Communists rely on our silent resignation to carry out their repressions.

(Lithuanian Catholic Religious Aid)

Knights of Lithuania 63rd National Convention

Dayton, Ohio. — The 63rd National Convention of the Knights of Lithuania (Lietuvos Vyčiai) took place at Stouffer's Dayton Plaza Hotel, August 25-29, hosted by Council 96, Ohio, — Judy Petrokas, President. Anthony Miner, National President, was absent due to illness. Joseph White of South Boston, was elected presidium chairman. At the hotel, an exibit of photos of Lithuanians imprisoned by Soviets and relevant material was viewed also by many non-Lithuanians, hotel guests and participants in another convention there.

At the opening session, Joseph White extended greetings from Mayor James H. McGee, who was at a Conference of Mayors. Among the scheduled speakers at different sessions were: John D. Yeck, an authority in advertising, communication and public relations, gave good advice; Congressman Charles W. Whalen of Ohio and Dr. Kazys Bobelis of Chicago, National President of the Lithuanian American Council, discussed Lithuania and the United States and International Diplomacy; Rev Anthony Jurgelaitis, O.P., of Rhode Island, K of L Spiritual Advisor, spoke on "The Church — before and after the Ecumenical Council" followed by controversial questions from Mary Ann Blum and from Helen Kulber.

Vytautas Radzivanas, C-41, Brooklyn-Queens, reported on the Lithuanian Youth Congress which he and his wife Birutė, attended (the K of L had contributed $300 towards expenses to South America) and urged that participation in the next one be planned ahead; Joseph Boley-Bulevičius, C-41, presented a program in memory of Rev. John Jutt-Jutkevičius, who until his untimely death five years ago, worked avidly in the Lithuanian Affairs department of the K of L which he had organized; Rev. Casimir Pugevičius reported on the recent 41st International Eucharistic Congress in Philadelphia, attended by K of L members from many cities.

ARchbishop Bernardin — Keynote Speaker

Archbishop Joseph J. Bernardin, President of the National Conference of Catholic Bishops and the United States Catholic Conference, was the keynote speaker at the banquet and ball in the grand ballroom of the hotel on August 29th. He is very familiar with the situation in Lithuania. Rev. Vaclovas Katarskis took this opportunity to publicly thank Archbishop Bernardin also for giving the sermon at mass earlier at the Holy Cross Church of which he is pastor. Simas Kudirka accepted the K of L "Friend of Lithuania" award in behalf of Sergei Adomovich Kovalev, who, after a closed trial in Vilnius, is serving 7 years in a "corrective labor colony for especially dangerous state criminals" Camp VS 389/36 at Perm, 700 miles southeast of Moscow. Among other so-called dissident actions, Mr. Kovalev, 44 year-old Russian biologist, was punished for working on the "Chronicle of the Lithuanian Catholic Church". Rev. Pugevičius gave instant translation of Mr. Kudirka's acceptance speech. This segment of the program and an interview with and photo of Simas Kudirka was published the next day in the Dayton Daily News.

New Honorary Members

Professor Alexander Aleksis, C-7, Waterbury, Conn., Honorary Member and Chairman of the K of L Honorary Membership Committee, presented medals to Rita Pinkus, C-26, Worcester, Mass, and Loretta Stukas, formerly Miss Kassel, C-36, Chicago, now with C-29, Newark, N.J., who were raised to status of "Honorary Members". For many years Mrs. Jack Stukas had been editor of "Vytis" (The Knight), the K of L illustrated magazine with English and Lithuanian text, published ten times annually. Rosemarie Klatt, C-36, Chicago, received the $1,000 Scholarship Award, presented by Anthony Mažeika, President C-41 and Secretary-Treasurer of the K of L Scholarship Committee. Singing of the Star Spangled Banner and "Lietuva, Tėvyne Mūsų", the Lithuanian Natinal Anthem, as two life-size bronzed figures — the Statue of Liberty and the Lithuanian Freedom Statue with their flags at either end of the dais were spotlighted — and the invocation by Rev. Pugevičius preceded the banquet. Later, after the charming and capable Convention Chaiman and Mistress of Ceremonies, Elinor Sluzas, thanked the Honored Guests, the 300 delegates, members and guests present — inviting them to remain for the dance — the formal segment was closed with a prayer by Rev. W. Karaveckas, C-19, Pittsburgh, Pa., and the singing of the "Vyčių Himnas", accompanied by the composer, Prof. Aleksis, and "God Bless America".

Approximately 50 Junior Council members attended their own special sessions and joined the adults at other events.

Masses, Social Events

Besides the usual organizational sessions, masses were offered each day for special intentions — in memory of Rev. John Jutt and all deceased members; for the Suffering Faithful in Lithuania, and on Sunday, a Mass of Thanksgiving at the Holy Cross Church ("Lithuanian" is also engraved on the 1914 cornerstone of the church and 3 typical Lithuanian Wooden crosses are in the church garden).

Social evening events included a dinner — theatre party at Memorial Hall where the Kenley Players, starring James Coco and Dody Goodman, presented "George Washington Slept Here"; Pioneer Night at Eintracht Park — many wore old-time costumes (the Sons of Legion, a youth military contingent in uniform, raised the American and Lithuanian flags and did a precision drill); a life-like Abraham Lincoln, impersonated by John Campbell of Lynchburg, Virginia, recited "The Gettysburg Address" to background music of "The Battle Hymn of the Republic"; Barstukių Iškilmės, Lithuanian Festival at the new Lithuanian Hall where the "Vėjeliai" dancers performed, unusual slides of Lithuania were shown, and various Lithuanistica and folk crafts were displayed and demonstrated.

Hearty and delicious meals were prepared and served by C-96 at these events. The farewell luncheon buffet prepared by Mary Lucas of Mari-Lu Catering, assisted by council members, actually was a feast of beautifully decorated and tempting foods.

The 1976 K of L Convention was enjoyable as well as productive — mainly due to the work and good planning of Dayton Council 96. The atmosphere and service in the new Stouffer's Dayton Plaza Hotel helped immensely.

H.V.K.

Rheumatoid Arthritis, one of the most serious forms of America's number one crippling disease can strike even in childhood with devastating effects. Find out the symptoms in The Arthritis Foundation's leaflet "Arthritis In Children". It's free from the Eastern Pennsylvania Chapter — call toll free on the Arthritis Hot Line — 1-800-322-9040.

U.S. POSTAL SERVICE
STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. TITLE OF PUBLICATION: GARSAS — 2. DATE OF FILING: Oct.1,1976
3. FREQUENCY OF ISSUE: Monthly,except July-August — A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY: 10 — B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE: $2.00
4. LOCATION OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION: 341 Highland Blvd.Brooklyn,N.Y.11207,Kings County
5. LOCATION OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS: 71-73 So.Washington St.,Wilkes-Barre,Pa.18703
6. NAMES AND COMPLETE ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR
PUBLISHER: Lithuanian R.C.Alliance of America,P.O.Box 32,Wilkes-Barre,Pa.18703
EDITOR: Mr.Matas Zujus 71-73 So.Washington St.,Wilkes -Barre,Pa.18703
MANAGING EDITOR: Same as editor
7. OWNER

NAME	ADDRESS
Lithuanian R.C.Alliance of America	P.O.Box 32,Wilkes-Barre,Pa.18703

8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES: NONE

10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION

EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES PRINTED	3000	3000
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES	NONE	NONE
2. MAIL SUBSCRIPTIONS	2635	2637
C. TOTAL PAID CIRCULATION	2635	2637
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS	NONE	NONE
E. TOTAL DISTRIBUTION	2635	2637
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. OFFICE USE, LEFT OVER, UNACCOUNTED, SPOILED AFTER PRINTING	365	363
2. RETURNS FROM NEWS AGENTS	NONE	NONE
G. TOTAL	3000	3000

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete. [signature]

"...There is no good reason why we should fear the future, but there is every reason why we should face it seriously, neither hiding from ourselves the gravity of the problems before us nor fearing to approach these problems with the unbending, unflinching purpose to solve them right..."

Theodore Roosevelt

Arthritis Fondation Urges Attention to Child Health

"As children return to school, it is a good time to assist parents and teachers in making sure that preventive health programs include awareness about symptoms of juvenile rheumatoid arthritis", Dr. Warren A. Katz, President of the Eastern Pennsylvania Chapter of the Arthritis Foundation urged recently. "Children should be taught to report any changes in their body's functioning to their parents".

"For example", he stated, "pains in the knees merit medical attention. It might just be growing pains, but it could also be arthritis — America's number one crippling disease".

The Foundation reports that at least a quarter of a Million American children have juvenile rheumatoid arthritis (JRA).

"Too often", Dr. Katz continues "early symptoms mimic other childhood ailments, thus delaying proper treatment. JRA can make a child sick all over, bringing a fever, rash, joint damage, and even affecting the eyes and heart". To prevent such a tragedy, the continuing care of a qualified physician, preferably a rheumatologist, is advised, he said.

For advice on physicians, or clinics, and to learn about JRA a call or letter to the Arthritis Foundation will bring the information. For a free pamphlet entitled "Arthritis In Children" write to:

The Arthritis Foundation
Eastern Pennsylvania Chapter
Northeastern Division
P.O. Box 5010
Wilkes-Barre, Pa. 18710
Call toll free. Telephone 1-800 322-9040.

Retirement-wise, here's a wise investment.

U.S. Series H Savings Bonds.
Unlike Series E Savings Bonds, H Bonds pay out their interest every six months.
So if you buy one H Bond a month from January through June, you can get an interest check every month from July through the next ten years.
Another nice feature is that you can exchange your Series E Bonds for H Bonds without having to pay tax on the accumulated interest until the H Bonds finally mature.
So, retirement-wise, tax-wise, investment-wise, remember two words to the wise: H Bonds.
Ask about them at your bank.

Now the H Bond interest rate averages 6% per year when held to maturity of 10 years. Lost, stolen, or destroyed H Bonds can be replaced if records are provided. H Bonds are redeemable after six months, by application through your bank.

Take stock in America.
200 years at the same location.

A public service of this publication and The Advertising Council.

Five Days in Communist Occupied Lithuania

Leaving City Causes Arrest

By Peter Caikauskas

This is the first in a series of four articles describing a Union Leader employe's trip behind the Iron Curtain.

After five days in Communist controlled Lithuania, I look back on joyous reunions with relatives and soul-searching discussions with them. I also think about two days of interrogation by secret police, after I was arrested fos "misdemeanors".

I was among 58 American-born or naturalized citizens who traveled to Lithuania — many were visiting their homeland, while others were visiting the land of their parents and grandparents, and the relatives who still live there.

Our group ranged in age from a 12-year-old boy to an 83-year-old woman who had not seen her sister for more than 60 years, when she emigrated to the United States.

Though the group was already loaded down with gifts for their relatives when we touched down at Amsterdam for a brief refueling stop, most of us made a beeline to the duty-free shops to purchase even more.

After an overnight stop in Leningrad, we flew on to Lithuania, where relatives were waiting for reunions that will never be forgotten — there were tears of joy and embraces and fresh flowers for all the American visitors.

During my previous trip to Lithuania in 1972, I heeded the warnings of a tour guide in my hotel and did not venture outside the city limits of Vilnius. Americans are not allowed to travel out into the countryside to observe first-hand the manner in which the people live.

It was Monday morning when I hired a taxi and first ventured out 85 kilometers beyond the city area to which we were restricted. It was a beautiful day and I used my color sound movie camera to photograph the miserable, shabby homes, yet quaintly beautiful, clean countryside.

On Tuesday, we decided to travel out-of-town in the opposite direction, by private car. A friend and relative said it was perfectly all right to go to a lake, do some fishing, see the countryside, and then return, but things just didn't turn out that way.

We traveled 55 kilometers to the lake and were headed back to Vilnius when far up the dirt road, at the junction of the main highway, I spotted a uniformed officer. We were stopped by the Russian captain and a plainclothes secret police officer.

The officers demanded the documents of everyone in the car. After the driver and another native with us stepped out and showed their passport-like documents, the captain came to me and said, in Russian, "Well, let me see your documents".

Understanding a bit of Russian I replied, "I have none".

He asked the same question again and I repeated my answer. My relatives finally interceded, telling the captain that we were two Americans.

Then the questioning began. What were we doing 50 kilometers beyond the restricted area of Vilnius? Did we know that we were not allowed here?

We explained that at no time since we left the United States were we told that we could not leave the city.

When the secret police officer (KGB) asked if I had any identification at all (my passport had to be surrendered at my hotel), I offered him my U.S. driving license.

His next question shocked me: "You work on a newspaper, don't you?"

Neither my friends nor I had mentioned my occupation, and my license certainly did not supply this information, yet the KGB knew. It struck me that perhaps someone had informed them of there we were going that day, or perhaps they had been notified from where we had been. I still do not konw.

A Witness

The captain stopped a passing motorist to serve as a witness to our arrest, then proceded to fill our arrest papers. The two occupants of the "witness" car signed the papers, and the KGB man read the charges to me in Lithuanian. I translated the charges to my son-in-law, and we then signed the papers, along with our companions.

We were released in the custody of my relative and told to return directly to Vilnius, where we were to notify the hotel of our apprehension. We deliberately did not report the arrest to the hotel.

Recounting our "adventure" to our fellow travelers, I learned that several others had defied the regulations as well. Some had gone even farther into the country to see relatives, or in the case of some older folks who were born in Lithuania, they simply ignored the Communists and their edicts to visit the places of their birth.

One 75-year-old man told me he had driven to the coast, nearly 200 kilometers away, to see his birthplace, and was away from the hotel in Vilnius for two days.

Though the KGB knew he was "missing", they never discovered his whereabouts.

Our ordeal over, we thought we'd seen the last of the KGB.

Little did we know we'd face them again the next day.

(Manchester Union Leader, August 9, 1976)

NEWS FROM CARE

As children in this country attend school, countless children carry buckets of water from wells and streams miles away for use in their homes in many developing countries around the world where water is not piped into thousands of villages. CARE is helping these yougsters get an education by building water systems and more schools in a number of the 37 developing nations where the international aid and development agency has programs.

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms. Kaina 7 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

"We can gain no lasting peace if we approach it with suspicion and mistrust or with fear. We can gain it only if we proceed with the understanding, the confidence, and the courage which flow from conviction . . ."

Franklin Delano Roosevelt

OLYMPIC GAMES AND BALTS

The combined effort of Balts won 5 gold, 3 silver and 6 bronze medals (all for the Soviet Union this time). The first among them to win his gold medal was the Estonian cyclist Avo Pikuus, followed by the women basketball players Angela Rupšienė (Lith.) and Uliana Semionova and Tamara Daunienė (from Lat.), plus the women's handball champion Aldona Česaitytė (Lith.). Silver medal winners were: Aivars Lazdenieks (Lat.) and Vytautas Butkus (Lith.) in rowing, double sculls, and Pavels Solivanovs (Lat.) of the men's volleyball team. The six bronze medals were won by: Raul Arneman (Est.) — rowing, coxces fours; Juris Silovs (Lat.) — track and field, 4x100 m. relay; Inta Klimovica (Lat.) — — track and field, 4x400 m relay; Leonora Kaminskaitė and Genovaitė Romaškienė — rowing, coxed pairs; and Arvydas Juozaitis (swimming, breaststroke), (Lith.).

If we count all the medals from 1952 (Helsinki) to 1976 (Montreal) the Balts from the Soviet Union have earned more than 60 medals, but their nationality had but rarely been known to the rest of the world; mostly they have been described as "Russians". For ex., the Soviet men's basketball team in 1952 included 7 Balts (3 Est., 4 Lith.), but in 1956 — 6 Balts (3 Lat., 3 Lith.), but the silver medals they earned were ascribed to "the Russians".

On the other hand, press in the Soviet republics use these victories as proof of 'improved' living conditions and rapid 'development' of these areas. after World War II. However it is doubtful whether the Estonians agree: between the two World Wars, during their independence, Estonians won 6 gold, 6 silver and 8 bronze medals in the Olympic games held from 1920 to 1936 — which is twice as much as they have achieved during the last seven Olympic games after World War II.

— o —

The Soviet team had a hard time in Montreal. Every day something seemed to happen to them. First, there was the case with the 'improved' fencing mechanism for their top fencing champion. The very next day an American judge complained to the Intl. Olympic Committee that a Soviet judge has tried to bribe him. The next day everybody spoke about the Soviet weight lifter who refused to take a blood test for alcohol content in his system and therefore was disqualified. Then there was the Soviet water-polo team who wanted to go home after three games (with three more to play) because they had lost their chance to be included in the finals. And last but not least — there was the defector. The Intl. Olympic Committee really had their hands full and finally was. very reluctant to discuss the next games that are scheduled for 1980 in Moscow.

It will be very interesting to see how the Committee deals with the demand by the Ukrainian organizations from the West — that the Soviet Ukrainians be allowed to set up their own team. After all, the Ukrainians have their own representation at the U.N. Territories belonging to the USA and Great Britain such as Puerto Rico and Hong Kong participated in the Olympic games as separate teams. This has been the Olympic rule for a long time; for ex., in 1912 Finland (at that time formally belonging to the Czarist Russia) competed as a separate team.

BATUN

AMERICAN SCENE

AMERICAN SCENE. Copyright by Arėjas Vitkauskas, editor — World-Wide News Bureau.

Hark Ye, Of The Home Of The Brave!

In a red brick shed with a straw roof, in a large, smooth field in Lithuania, surrounded by drunken Red soldiers, 3 Lithuanian partisans (Reds called them "bandits") bravely fought back. When the roof caught fire, a woman appeared in the dormer window, her smoldering clothes silhouetted against the red flames. And she began to sing. She sang loudly, not in keeping with the melody, which was the old Lithuanian anthem. She was not singing, she was shouting. The dying scream that way . . .

Algirdas Požėra, the Lithuanian poet acclaimed by the Russian occupants, witnessed all this, and he thought "We are a great people. Unequaled. That girl was more powerful than Joan of Arc. The fire carried her up to the sky . . . She'll become a saint . . . And I . . . I'm nothing . . ."

Will an American girl sing our national anthem if the time comes for Reds to "liberate" us? . . The home of the brave, surely, will produce our Joans of Arc! . . Meanwhile, to few pay any attention to the rape perpetrated on a small Baltic country, Lithuania — when, believing in the Atlantic Charter, with the hope of coming help, thousands of brave Lithuanians died for the freedom of their land . . .

Efraim Sevela, a Jew born in Moscow, as a war correspondent participated in the Red Army and the KGB detachments fighting Lithuanian partisans. He lived in Lithuania for 7 years, knew its language, and he loved Lithuanian people; he brought, from Israel to New York a book in Russian about Soviet armed forces wars on Lithuania's partisans; the publishers — Doubleday & Co. translated this book into English, but it became a novel instead of collection of facts. **Truth Is For Strangers,** A Novel About a Soviet Poet, $6.95. A great eye-opener, this book should penetrate the hearts of all Americans — for we ARE on the first list to be "liberated" by Reds.

(Union Times, Springdale Observer, August 12, 1976)

In 1976 parents can give thanks for advances in medical care which give health and hope to our children. But the Battle isn't over — 250,000 youngsters are victims of arthritis, America's number one crippling disease, warns the Arthritis Foundation. Ask for a free pamphlet entitled "Arthritis in Children" from the Eastern Pennsylvania Chapter of the Arthritis Foundation. Call toll free on the Arthritis Hot Line — 1-800-322-9040.

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- **20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life**
- **20 metų taupymo — 20 Year Endowment**
- **Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65**
- **Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).**

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo $500.00 iki $2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivieniijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN C. ALLIANCE
P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

..... **(Zip Code)** .....

***Jeigu norėtut priklausyt jūsų kolonijoj gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniai atlankęs suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkite atsakyt:* ..... *(taip ar ne). Jeigu norėsit įstrašyt centrinėn kuopon, tada ir narystės mokesčius siųskit tiesiog į centrą. Malonėkit atsakyt:* ..... *(taip ar ne).*

SUSIVIENIJIMO VARDAI

1. Pirmame seime 1886 m. buvo priimtas vardas "Susivienymas Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų Amerike".

2. Ketvirtas seimas Hazletone 1889 m. pakeitė vardą į "Susivienymas Lietuvninkų Amerike". Čarteris išimtas tuo vardu 1889 m.

3. Nauja konstitucija buvo priimta 1890 m. 5-ame seime Mahanoy City, Pa. Vardas tada buvo nustatytas: "Susivienymas Lietuvninkų Katalikų Amerikoje".

4. 1892 m. "Tautiškas Susivienymas Lietuvių Katalikų Amerikoje".

5. 1896 m. "Susivienymas Lietuvių Amerikoje".

6. 1901 m. "Susivienymas Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje (S.L.R.K.A.).

7. 1924 m. 38-39-me seime, Shenandoah, Pa., vardas perredaguotas taip: "Lietuvių Romos Katalikų Susivienymas Amerikoje".

8. 1966 m. 63-čiame seime, Cleveland, Ohio, vardas sutrumpintas į Lietuvių Katalikų Susivienijimas.

BALTS IN THE PRESS

The Long Island newspaper **Newsday** in its July 14 issue carried an article named "SOS from a Soviet saylor", desribing how Simas Kudirka turned up at the Democratic National Convention where he had been brought by Daniel Patrick Moynihan, the former US Ambassador to the UN, and a New York senatorial candidate. "You, the press, must print this", Kudirka had said, "Americans do not believe the Gulag exists. But prisoners are still there. They need your help. If not, they die in silence".

BATUN

MEDICO, the medical service of CARE, upgrades health care in developing coutries by providing physicians, nurses and other medical personel. They, in turn, train local medical personel to continue treatment of patients with more modern medical methods. MEDICO operates in a number of the 37 developing countries where CARE has a wide variety of feeding, food-for-work and other self-help programs.

(News from Care)

A total of more than $1.9 billion worth of food, emergency relief, medical aid and other supplies and services has been received from CARE by needy people in 77 countries in Africa, Asia, Latin America and the Middle East since 1946.

(News from Care)

Kas tie kaltinamieji?

Bostone leidžiamas dienraštis, The Christian Science Monitor, savo rugsėjo 16 d. laidoje rašė, kad JAV numato pakviesti į šį kraštą 15 Izraelio piliečių liudininkais 14-kos nacių, "buvusių Sovietų Sąjungos piliečių", bylose. Jie buvę nacių bendradarbiais antrojo pasaulinio karo metu. Tai liečią Latvijos, Lietuvos ir Ukrainos buv. gyventojus. Nei kviečiamųjų liudininkų nei kaltinamųjų pavardės neskelbiamos. Bylos būsiančios sprendžiamos JAV teismuose. (ELTA)

— JAV LB VIII-tos tarybos kontrolės komisija pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, nariai — dr. Rozalija Šomkaitė ir Vytautas Alksninis.

LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS

"INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių-anglų kalbos gramatika, paruošta kalbininkų — Leonardo Dambriūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūriniai.

Kaina $9.00.

Galima įsigyti "GARSO" administracijoje, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703.

Susivienijimas turi moderniškus apdraudos planus plinamečiams ir jaunamečiams. Lietuvi, dėl geriausios savo protekcijos, drauskis Susivienijime ir čia drauk savo šeimos narius.

A.L.T. INFORMACIJA

Laikraštininkas aukština lietuvius

Daugelyje laikraščių rašąs sindikatinius straipsnius Andrew M. Greeley, Amerikos Pliuralizmo studijų centro direktorius, atsiuntė raštą ALTos sekretoriui kun. A. Stašiui, kuriame dėkoja už jo pareikštą straipsnio apie Lietuvą įvertinimą.

Greeley savo laiške pažymi: "Turiu pasakyti, kad iš visų etninių grupių, su kuriomis turėjau reikalo, lietuviai yra dėkingiausi ir labiausiai linkę atsilieipti. Būkite užtikrinti, kad aš ir toliau rašysiu ta tema ateinančiais mėnesiais ir metais. Kada nors Lietuva bus laisva".

Prieš to Greeley straipsnio pasirodymą ALTos informacijos vedėjas buvo susisiekęs su jo įstaiga, pasiuntęs jam medžiagos apie priespaudą Lietuvoje ir prašęs jį tuo klausimu rašyti.

Pramato Rytų Europos išlaisvinimą

Po to debatuose prez. Fordo nemalonaus prasitarimo apie Rytų Europos valstybes, kongresmanas E. Derwinski paskelbė pareiškimą, kad prez. Fordo žodžiai nebuvo tikslūs. Komunizmas Rytų Europos tautoms buvo primestas ginklų jėga, klaidingoji komunizmo ideologija yra Rytų Europoje skleidžiama prievarta. Komunizmas yra ekonomiška nesėkmė, jis neįstengė laimėti žmonių minčių ir širdžių ir ateis Rytų Europos išlaisvinimas, — rašo Derwinski.

Šokių šventės proga Derwinski rašo:

"Nuolat susidurdamas su etninėmis grupėmis, aš galiu pasakyti, kad Amerikos lietuviai savo dvasia, savo susiorganizavimu, savo pasišventimu turi didesnį svorį, negu yra jų skaičius Amerikoje". Savo rašte kongr. Derwinski pagyrė Amer. Lietuvių Tarybą, kuri pasižymi veiksminga vadovybe, savo dvasia ir energija, — rašo jis.

Pirmininkų pasitarimas

Amerikos Lietuvių Tarybą sudaro dvylika centrinių organizacijų: Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacija, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Lietuvių Katalikų Susivienijimas Amerikoje, Amerikos R. Katalikų Moterų Sąjunga, Lietuvos Vyčiai, Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija.

Šių ALTą sudarančių organizacijų pirmininkų pasitarimas įvyks lapkričio 14 d. 11 val. Amerikos Lietuvių Tarybos centrinėje būstinėje, 2606 W. 63 St., Chicagoje, sekančią dieną po Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo, kuris įvyks lapkr. 13 d. 9 v.r. Sheraton Tower viešbuty (Grand Ballroom), 9333 So Cicero Ave., Chicagoje.

A.L. Taryba

Radijo žinios į Lietuvą

Dienraštis "New York Times" spalio 5 d. paskelbė, kad Radio Free Europe ir Radio Liberty, teikią informacijas gyventojams už geležinės uždangos, yra JAV vyriausybės formaliai sujungti į vieną naują korporaciją (RFE/RL, Inc. Ši institucija gauna ir ALTos informacijas.

Londono "Times" skelbia, kad Sovietų Sąjunga išleidžia milijonus rublių trukdyti radijo transliacijoms iš vakarų. Straipsnyje pabrėžiama, kad toks trukdymas yra laužymas Europos Saugumo ir Kooperacijos susitarimų Helsinky, kur buvo užtikrinta informacijos laisvė.

ALT Inf.

Paminėjo "Lietuvių Dienų" sukaktį

Los Angeles, Calif. — Spalio 17 Ambasador viešbučio salėje "Lietuvių Dienų" leidėjas Antanas F. Skirius surengė žurnalo 25 metų sukakties minėjimą. Turėjo pietus ir pritaikytą programą. Dalyvavo žurnalo bendradarbiai, rėmėjai ir kiti. Daug metų žurnalo vyriausiu redaktorium buvo žymus poetas Bernardas Brazdžionis, dabar redaguoja redakcinė komisija. Anglišką skyrių redagavo Alfonsas A. Milukas.

Svarbu Brazinskų reikalu

Kongresmanas E. Derwinski telefonu pranešė Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobeliui, kad JAV Imigracijos ir Naturalizacijos įstaigos Brazinskų klausimą išsprendė teigiamai ir galutinam sprendimui šį reikalą persiuntė Valstybės departamentui su rekomendacija, kad jiems duotų teisę pasiliktiJAV-se nuolatiniam apsigyvenimui.

Dabar Brazinskų likimas pareina nuo Valstybės departamento ir lietuviai nuoširdžiai prašomi laiškais ir telegramomis skubiai kreiptis į Valstybės departamento sekretorių Henry Kissingerį, kad Brazinskams pripažintų politinių pabėgėlių statusą su teise nuolat pasilikti JAV-se.

Amerikos Lietuvių Taryba

Tautos Fondo vajus praplėstas

Tautos Fondas savo pavasario vajų vykdė tik Didžiajame New Yorke ir jo apylinkėse. Bet, kai 1976 m. VLIKo sąmata siekia $70,000, tai jai sukaupti lėšas reikia daug pastangų ir darbo. Todėl vėl skelbiamas platesnis vajus, kuris apima viso laisvojo pasaulio lietuvius. Visi Tautos Fondo įgaliotiniai ir atstovybės kviečiami stoti į vajaus vykdymą.

Dabartinę Tautos Fondo vadovybę sudaro Taryba ir Valdyba. Tarybai pirmininkauja prel. Jonas Balkūnas, vicepirm. Jurgis Valaitis, sekretorė Romualda Šidlauskienė ir direktoriai: Aleksandras Daunys, Ignas Gasiliūnas, Petras Minkūnas, Juozas Vaičeliūnas, Aleksandras Vakselis, Algis Vedeckas. Valdybą sudaro: Ignas Gasiliūnas — pirm., Jonas Vilgalys ir Jadv. Vytuvienė — vicepirm., Pajauta Ivašauskienė — sekr., Janė Pumputienė — fin. sekr., Vyt. Kulpa — ižd., kun. Kornelijus Bučmys — inform. reikalams.

TF adresas: P.O. Box 21073, Woodhaven, NY, 11421. (ELTA)

LKS MIRUSIEJI NARIAI

A.a. **Anelė Šuminskienė,** 35 kuopa, 129 Sagamore Str., Pittsburgh, Pa., mirė rugpiūčio 13.

A.a. **Viktorija Randienė,** 83 kp., 114 Wells Str., Scranton, Pa., mirė rugpiūčio 29, palaidota rugpiūčio 31 šv. Juozapo parapijos kapinėse.

A.a. **Aleksandras Varaška,** 222 kp., Spanish Lakes, 45 Monterey Way, Port St. Lucie, Florida, mirė rugpiūčio 21, palaidotas rugpiūčio 24 All Saints kapinėse, Jensen Beach, Florida.

A.a. **Agota Balčiuvienė,** 19 kp., 113 Highland Blvd, Keansburg, N.J., mirė rugsėjo 13.

A.a. **Ona Taftavičienė,** 7 kp., 399 So. Main. Str., Pittston, Pa., mirė rugsėjo 24, palaidota rugsėjo 27 šv. Kazimiero parapijos kapinėse.

A.a. **Kazys Lukasevičius,** 222 kp., 276 Concord Str., Manchester, N.H., mirė rugpiūčio 31, palaidotas rugsėjo 2 St. Joseph kapinėse, Bedford, N.H.

A.a. **Jonas Dukinas,** 28 kp., 127 E. 4th Str., Wyoming, Pa., mirė rugsėjo 25; palaidotas iš Luzernės šv. Onos bažnyčios parapijos kapinėse.

A.a. **Pranas Kalinauskas,** 222 kp., 1829 North 10th Str., Phoenix, Arizona, mirė rugsėjo 14, palaidotas rugsėjo 17 St. Francis kapinėse, Phoenix.

A.a. **Barbora Liezinskienė,** 35 kp., RD 1, Hookstown, Grade R, Corapolis, Pa., mirė rugsėjo 20.

A.a. **Aleksandra Kazlauskienė,** 41 kp., gyv. 66 Fifth Ave., Worcester, Mass., mirė rugsėjo 13, palaidota rugsėjo 15 Notre Dame kapinėse.

A.a. **Antanina Enčerienė,** 160 kp., 4401 S. Mozart, Chicago, Ill., mirė spalio 11, palaidota spalio 14 šv. Kazimiero kapinėse.

A.a. **Nellie Verosky,** 30 kp., 525 Boulevard Ave., Dickson City, Pa., mirė spalio 5.

A.a. **Stepas Augulis,** 65 kp., 410 E. 41st Str., Paterson, Nj., mirė spalio 2, palaidotas spalio 5 Calvary kapinėse.

A.a. **Jonas Abromavičius,** 183 kp., 16 E. Stanton Str., Hudson, Pa., mirė spalio 12.

A.a. **Ona Apanavičienė-Apton,** 103 kp., 38 St. Jacobs Str., Rochester, N.Y., mirė spalio 9, palaidota spalio 12 Holy Sepulchre kapinėse.

Iškilmingos pamaldos Kultūros Židiny šv. Pranciškaus mirties 750 metų sukakties proga. Mišias koncelebravo iš k. Tėv. K. Butkus, Tėv. B. Ramanauskas, Tėv. L. Andriekus, kun. J. Aleksiūnas, kun. J. Gurinskas, Tėv. P. Giedgaudas, vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, kun. Pr. Bulovas, Tėv. K. Bučmys, Tėv. V. Gidžiūnas. Nuotr. P. Bivainio

Maloniai Jus kviečiame atsilankyti į Lietuvių Pranciškonų 25 metų veiklos New Yorke paminėjimą ir Kultūros Židinio metinį parengimą š. m. lapkričio 20, Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

7 v.v. — kokteiliai;
8 v.v. — Lietuvos generalinio konsulo A. Simučio žodis;
Solistų Vaclovo Verikaičio ir Rimo Strimaičio duetai ir solo, akompanuojant J. Govėdui;
9 v.v. — Vaišės ir šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui.

Vietas (prie 10 vietų stalų) prašome rezervuotis iki š. m. lapkričio 14 užpildant pridėtą lapuką arba paskambinant telefonu: Irenai Aleksninienei — TU 6-5695, Elenai Andriušienei — VI 7-4477, Apolonijai Radzivanienei — 441-9720 arba Loretai Vainienei — 296-6860.

Įėjimas — 15 dol. auka Kultūros Židiniui (tax deductible).

K. Ž. KOMITETAS

MIRĖ IGNAS SAKALAS

A. a. Ignas Sakalas

Chicago. — Po ilgos ir sunkios ligos, spalio 19 mirė visuomenės veikėjas, laikraštininkas Ignas Sakalas, 84 metų amžiaus. Pašarvotas buvo Lack šermeninėj. Palaidotas spalio 22 iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčios šv. Kazimiero kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1892 m. lapkričio 7 Knizlaukio kaime, Vaitkuškio valsčiuj, Ukmergės apskrity. Dar lankydama Ukmergės keturklasę mokyklą, rašinėjo Seinuose leidžiamam savaitraščiui "Šaltiniui" korespondencijas, eilėraščius, vertimus. 1911 metais buvo pakviestas "Šaltinio" leidėjų ir ten dirbo virš dviejų metų.

Į Jungtines Amerikos Valstybe atvyko 1913 m. Apsigyvenęs Cleveland, Ohio, įsijungė į vietinių lietuviškų katalikiškų draugijų veiklą, bendradarbiavo "Katalikui", "Lietuvai", "Draugui" ir "Vyčiui". 1915 m. su Povilu Šukiu įsteigė savaitraštį "Santaiką", kurią velionis Ignas redagavo. 1918 m. buvo pakviestas dirbti "Draugo" redakcijoj, Chicagoje. Čia jis dirbo daug metų; apie 8 metus redagavo Lietuvos Vyčių organą "Vytį"; yra redagavęs ALRK Vargonininkų Sąjungos organą "Muzikos Žinias". Jis taip pat buvo veiklus filatelistas.

Velionis gyva veikla yra pasireiškęs ir mūsų Susivienijime, kaip ilgametis 100 kuopos, Chicagoje, finansų sekretorius, šias pareigas ėjęs iki sunki liga pakirto jėgas; 1938 m. Pittsburge įvykusio 51-jo seimo pirmininkas; buvęs Chicagos apskrities sekretorius.

Už nuopelnus Vyčiams seimo išrinktas garbės nariu, o už nuopelnus katalikiškai spaudai ir akcijai, 1952 m. Popiežiaus Pijaus XII-jo apdovanotas Pro Ecclesia et Pontifice ordinu.

Gyvendamas Clevelande vedė žymią veikėją, vėliau buv. ALRK Moterų Sąjungos organo "Moterų Dirvos" redaktorę Sofiją Bagdžiūnaitę, kilusią iš Troškūnų, Panevėžio apskrities.

Liūdesy paliko žmoną Sofiją, dukterį Aldoną, sūnų Ričardą ir kitus artimuosius.

Teilsisi jo vėlė Viešpaty.

Reagavo į prez. Fordo pareiškimus

Ryšium su 1976 m. spalio 6 d. debatuose Prezidento Fordo pareiškimu, nepagrįstai paneigiančiu Sovietų Sąjungos dominavimą Rytų Europoje, rytojaus dieną Pavergtųjų Tautų Seimo atstovai televizijos 4-me kanale (New York) turėjo pasikalbėjimą su NBC News korespondentu Jim Van Sickle. Pasikalbėjime dalyvavo ir į korespondento klausimus atsakinėjo Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vicepirmininkas prof. dr. Bronius Nemickas, generalinis sekretorius Feliks Gadomski (lenkas), ir generalinio komiteto nariai Imre Kovacs (vengras) ir Alfreds Berzinš (latvis). Pasikalbėjimo metu atstovai išreiškė didelę nuostabą ir griežtą protestą dėl Prezidento Fordo neteisingo pareiškimo, pabrėždami gyvą reikalą jį veikiai atšaukti. (ELTA)

Mirė Juozas Svirskas

Worcester, Mass. — Rugsėjo 30 Waterbury mirė buvęs ilgametis Liet. Katalikų Susivienijimo 41 kuopos pirmininkas Juozas Svirskas. Jo kūnas buvo parvežtas į Worcesterį ir pašarvotas Carroll šermeninėj. Spalio 2 po Mišių, atlaikytų šv. Kazimiero bažnyčioje, palaidotas Notre Dame kapinėse.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį atvyko jaunuose metuose ir įsikūrė Worcestery. Vertėsi nejudomo turto — namų pardavimu. Aktyviai reiškėsi lietuvių draugijų veikloje, daug metų pirmininkavo didžiulei L.K.S. 41 kuopai, kurią atstovaudavo Mass. apskrityje ir nacionaliniuose Susiv. seimuose. Ligos kankinamas kelis mėnesius praleido Waterbury, kur turėjo giminių.

Teilsisi jo vėlė Viešpaty.

Bonna. — Spalio 2 Vakarų Vokietijos Bundestago (parlamento) rinkimuose nežymią daugumą laimėjo socialdemokratų ir laisvųjų demokratų koalicija. Krikščionys demokratai iš rinkimų išėjo kaip atskira didžiausia partija.

Marlborough's žodynas

LITHUANIAN SELF-TAUGHT

Paruoštas

M. Variakojytės Inkenienės

Knyga pritaikyta mokantiem angliškai ir norintiem mokytis lietuviškai. Apima rūpestingai parinktus žodžius, posakius ir pažnekesius su fonetiniu anglų kalbos ištarimu.

Kaina $2.00

Užsisakant kreipkitės į "Garso" administraciją:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703.

"Kalėdų Balsai"

30 GIESMIŲ KALĖDŲ SEZONUI

Mišriam chorui, arba, giedoti visai bažnyčiai

Vieno egzemplioriaus kaina buvo 1 dol., o dabar — 75 centų; imant 10 kopijų — 6.50 dol.

Galima gauti "Garso" administracijoj:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.),

Wilkes-Barre, Pa. 18701

Lietuvių Literatūros Istorija

Parašė Pranas Naujokaitis

JAV-bių LB Kultūros Fondo leidiniai

I tomas: Nuo Mažvydo iki Maironio. 606 puslapių. Kaina $10.00

II tomas: Posūkis estetinė ir naujų kelių ieškojimo linkme (1907-1928); 582 psl. Kaina $10.00

III tomas: Nepriklausomoj Lietuvoj subrendusi rašytojų karta (1928-1944); 542 psl. Kaina $10.00

Knygos iliustruotos autorių atvaizdais — nuotraukomis; kietais viršeliais.

Galima įsigyti "GARSO" administracijoj:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Susivienijimo narės-nariai! Nepraleiskite puikios progos pamatyti įdomų Disney Pasaulį Floridoje. Iki 1977 metų birželio mėnesio įrašyk 12 naujų narių su tūkstantinės dolerių apdrauda kiekvieną, ir tavo svajonė — pamatyti Disney Pasaulį — laimingai išsipildys.

"VYTAUTAS THE GREAT"

Kan. J.B. Končiaus angliškai parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Tinka čia gimusiems lietuviams ir kitataučiams. 202 pusl.

KAINA: minkštais viršeliais — $2.00

Užsisakant adresuokite:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

WYOMING KLONIO ŽINIOS

5-tos Apskrities Susirinkimas

L.K. Susivienijimo 5-tos apskrities kuopų atstovų metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, gruodžio 12, Susivienijimo centro įstaigos patalpose, 71-73 So. Washington Str., Wilkes-Barre, Pa.

Pradžia 2:00 P.M.

Darbotvarkėj apskrities viršininkų ir komisijų raportai; senų ir naujų reikalų svarstymai, ypač sukaktuvinio vajaus reikalas labai svarbus; naujos valdybos rinkimas; dovanų išleidimas.

Visų kuopų atstovai malonėkite dalyvauti metiniame susirinkime. Būtų gerai, kad iki susirinkimo kuopų atstovai ir kiti nariai, apskrities rėmėjai, išplatintų kaip galint daugiau dovanų išleidimo bilietėlių. Kuopos, dar nepriklausančios prie apskrities, kviečiamos prisidėti ir atsiųsti savo atstovus. Metinis kuopos mokestis tik 1 dol.

Pranas J. Katilius, pirm.
Elena Mensiskaitė, sekr.

Teisėjas Lopatta serga

Spalio 8 Luzerne apskrities Orphans Court teisėjas Edward W. Lopatta profesiniais reikalais buvo nuvykęs į Philadelphiją pasitarti su Pennsylvanijos aukščiausio teismo teisėju Benjamin Jones, kuris irgi yra kilęs iš Wilkes-Barre.

Po pasitarimo jis buvo pasirengęs grįžti namo.

Šeima nesulaukus sugrįžtant, pranešė policijai.

Spalio 9 d. rytą, Reading miesto policija rado jo automobilį netoli Bingham Str. tilto. Automobilis buvo tuščias, bet veikė šviesos ir priekinio lango braukliai (wipers). Visą laiką labai lijo ir automobilis buvo paliktas giliai purve.

Neužilgo paaiškėjo, kad teisėjas susirgęs ir apleidęs automobilį ieškojo pagalbos. Jį nuvežė į Pennsylvanijos universiteto ligoninę, Philadelphijoj.

Vėliausios žinios parodo, kad teisėjo sveikata yra gerokai pašlijusi ir dar nežinia kas bus toliau.

Teisėjo tėvas advokatas Jonas S. Lopatta daug metų buvo Liet. Katalikų Susivienijimo legalus patarėjas ir žymus visuomenės veikėjas. Tėvui mirus, tą vietą užėmė sūnus advokatas Edvardas, bet kai jis 1961 metais užėmė teisėjo vietą, iš Susiv. legalaus patarėjo vietos pasitraukė. Neseniai jis buvo perrinktas teisėju naujam dešimties metų terminui.

— Spalio 17 St. Ignatius parapijos salėje Kingstono Šv. Marijos parapijos Liet. Katalikų Moterų Taryba turėjo antklodžių išleidimo pramogą parapijos naudai. Draugijos moderatorium yra kun. klebonas A.J. Norkūnas.

Lietuvių Moterų Klubo pramoga

Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubas lapkričio 3 turėjo metinę kortavimo pramogą Sterling viešbučio salėje, Wilkes-Barre. Rengimo komisijos generaline pirmininke buvo klubo pirmininkė Elena Antanaitienė, vicepirmininkė — Irene Verbalienė. Pelnas skiriamas įvairiems labdaringiems tikslams.

LANKĖSI

Spalio 7 Susiv. centre lankėsi iš Washingtono Voice of America lietuvių skyriaus pareigūnas Kęstutis Čižiūnas. Susipažino su centro įstaigos įrengimais ir pasikalbėjo su redaktorium Matu Zujum. Tą pačią dieną jis aplankė prof. Bronį Kaslą, gyv. Wyoming.

Naujas advokatas John S. Lopata, III

PENKIOLIKA Luzerne apskrities advokatų išlaikė atitinkamus valstybės egzaminus ir įsigijo teises praktikuoti teisę. Tarp jų yra John S. Lopatto, III, a.a. adv. Jono S. Lopatto anūkas ir teisėjo Edward Lopatto giminaitis. Advokato tėvas J.S. Lopatto II, yra ilgametis L.K. Susivienijimo 17 kuopos narys.

Mirė Rozalija Zavaskienė

Spalio 7 mirė Rozalija Zavaskienė, gyv. No. 2 Company Rd., Wilkes-Barre Township. Pašarvota buvo Ch. Leagaus šermeninėj. Laidotuvės įvyko spalio 9. Išlydint iš šermeninės, maldas sukalbėjo Šv. Trejybės parapijos kleb. prel. J.F. Baltusevičius, o nulydėjus bažnyčion jis atlaikė gedulo Mišias, pasakė gražų pamokslą, taip pat St. Mary's kapinių koplyčioje sukalbėjo maldas ir suteikė paskutinę benedikciją.

Per mišias vargonais grojo ir gedulo giesmes giedojo muz. Vaclas Romanas.

Velionė Rozalija iš Lietuvos atvyko 1909 m. ir įsikūrė Wyoming Klony. Liūdesy paliko sūnų Bernardą Zavaską — buvusį ilgametį L.K. Susivienijimo centrinio namo prižiūrėtoją, dukterį Nelę Zavaskaitę, 8 anūkus ir 12 proanūkų. Anūkė Patricija C. Zavaskaitė — Mrs. Barovich, kelis metus dirbo Susivienijimo centro įstaigoje.

Amžiną atilsį suteik velionės vėlei Viešpatie.

— Jo Ann Pilvelytė, gyv. 144 Summit Str., Edwardsville, gavo pranešimą, kad ji sėkmingai išlaikius registruotos slaugės kvotimus. Ji yra užbaigus Central Catholic aukštesniąją mokyklą, slaugės kursus išėjo Hazleton State General ligoninėj; dirba Valley Crest Nursing centre, Wilkes-Barre.

Mirė kun. Buleslovas Liubauskas

Hot Springs, Arkansas. — Š. m. spalio 18, ištiktas širdies smūgio mirė kunigas Boleslovas Liubauskas, daug metų dirbęs Pennsylvanijos lietuvių parapijose — Kingstone prie a.a. kun. kl. Jurgio V. Inčiūros, Du Bois, Pa., prie prelato Mykolo J. Urbono, Port Algegany, Pa. ir kitose.

Velionis buvo gimęs 1905 m. vasario 18 d. Kunigu buvo įšventintas 1934 m. gegužės 26 D. Kaune.

Velionis mėgo muziką, grojo smuiku ir kitais instrumentais; taip pat turėjo gabumų įvairiems rankdarbiams.

Hot Springs, Ark., apsigyveno išėjęs pensijon.

J. Sadauskas gavo gražų įvertinimą

Scranton "The Sunday Times", 1976 m. rugsėjo 26 laidoje, išspausdino editorialą apie metinį Lackawanna apskrities labdarybės — United Way vajų ir įdėjo trijų to vajaus svarbiausių veikėjų nuotraukas. Tarp jų yra Lietuvių Katalikų Susivienijimo 155 kuopos sekretoriaus ir kitų liet. draugijų veikėjo Jurgio Sadausko-George Sadauckas nuotrauka.

Editoriale pasakyta, kad J. Sadauskas yra Pennsylvania Gas & Water kompanijos prekybinis (marketing) atstovas. Vajus tęsėsi 5 savaites ir tie trys asmenys — Sadauskas, Edward J. Lynett, Jr., ir Dr. John E. Walsh — vadovaudami šiam vajui, paskyrė daug laiko ir darbo, kad 30 labdaros agentūrų susilauktų finansinės paramos ir galėtų savo veiklą sėkmingai vesti.

Už didelį pasiaukojimą vajaus vadovai finansinio atlyginimo negauna, bet jie turi didelį pasitenkinimą atlikus kilnų darbą.

MIRUSIEJI

A.a. Mykolas Muskevičius, gyv. 21 Hazle Str., Swoyersville, Pa., mirė spalio 6 Nesbitt Memorial ligoninėj; palaidotas spalio 9 iš Kingstono Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionis buvo gimęs Lietuvoje. Paliko sūnų, 2 dukteris, 7 anūkus ir 2 proanūkus.

A.a. Elena Želiauskienė, gyv. 42 Linden Ave., Irvington, N.J., (pirmiau gyvenusi Askam, Pa.), mirė spalio 5, St. Barnabas ligoninėj, Livington, N.J.; palaidota spalio 9 iš Newarko Šv. Trejybės parapijos bažnyčios Gate of Heaven kapinėse, Hanover, N.J. Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Paliko 3 sūnus, dukterį, 8 anūkus, brolį ir 2 seseris.

A.a. Aleksandra Jarusevičienė, 345 W. Newport Str., Glen Lyon, Pa., mirė spalio 10 Wyoming Valley ligoninėj; palaidota spalio 13 iš Wanamie liet. Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko jaunuose metuose. Paliko vyrą, 2 sūnus, 2 dukteris, 8 anūkus ir 15 proanūkų.

Amerikos Lietuvių Tarybos rinkimai

Amerikos Lietuvių Taryba lapkr. 13 d. Sheraton Tower viešbuty, 9333 So. Cicero Ave., Oak Lawn, Ill., šaukia savo 36-tą suvažiavimą. Jame bus Amerikos Lietuvių Tarybos, valdybos ir iždo globėjų rinkimai, tolimesnių veiklos gairių nustatymas, metinis valdybos, ALT-os atstovo Washingtone, iždo globėjų pranešimas, ALTą sudarančių organizacijų pirmininkų pasisakymai.

ALT Inf.

Floridos Lietuvių Žinios

St. Petersburg, Flo.

Tautos Šventės minėjimas klube įvyko rugsėjo 12 d. Programai vadovavo pirmininkas A. Karnius. Po trumpo pirmininko įvado kalbėjo K. Kleiva apie pasaulio lietuvių solidarumo ir maldos dieną už Lietuvą, o dail. J. Juodis apie Tautos šventę ir Vytauto Didžiojo karūnaciją. Muz. A. Mateika paskambino Ave Marija. Minėjimas baigtas JAV ir Lietuvos himnais.

— o —

Tarptautinės parodos, įvykstančios 1977 m. kovo 10-12 dienomis, lietuvių paviljoną sutiko įrengti dail. J. Juodis. Jau antri metai, kaip dail. Juodis aukoja savo laiką lietuviškam visuomeniniam darbui. Ypatingai džiugu, kad neatsisakė šio darbo šiuo metu, kada yra pradėjęs naują didelį kūrinį — paveikslą "Metai", kuriame bus pavaizduota keturi metų laikai. Viename kūriny keturios atskiros temos, idėjos, koloritai.

— o —

St. Petersburg International Folk Fair Society (SPIFFS) jau pradėjo ruoštis festivaliui, kuris bus Bayfront Centre kovo mėn. 11, 12 ir 13 dienomis. Lietuviai irgi dalyvaus festivalyje su tautinio meno paroda, šokiais, dainomis ir lietuvišku maistu.

Praeitą sekmadienį (spalio 17 d.) italai pirmieji pradėjo Williams parke tautybių pasirodymus, kurie vyks kiekvieną sekmadienį iki pavasario. Pasirodymų pradžia 2 val. p.p. Lietuvių pasirodymas numatomas 1977 m. vasario 20 d.

— o —

BALFas turėjo savo antrą pikniką spalio 17 d. Seminole parke. Dalyvavo virš 100 žmonių. BALFo valdyba dėkoja visiems, kurie paaukojo maistą pietums ir fantus loterijai, o taip pat ir visiems atsilankiusiems į pikniką.

— o —

Lietuvių Katalikų Komitetas, savo posėdyje spalio 7 d. svarstė ir su kun. T. Degučiu aptarė lietuviškų pamaldų reikalus ir lietuvių susitikimo su vietos vyskupu klausimus. Artimiausiu laiku delegacija vyks į vyskupijos kanceliariją aptarti šiuos klausimus.

-o-

Solidarumo ir maldos dienos už Lietuvą ir Tautos Šventės iškilmės St. Petersburge įvyko rugsėjo mėn. Holy Name bažnyčioje. Susirinkus gražiam lietuvių būreliui, mišias laikė kun. T. Degutis, OFM; pritaikytą pamokslą sakė kun. J. Gasiūnas, lekcijas skaitė dail. J. Juodis; prie vargonų muz. A. Mateika, violončele grojo muz. P. Armonas, himnus giedojo visi dalyviai. Jūros šaulių Palangos kuopos ir šaulių Kalantos kuopos vėliavos iškilmingai asistavo bažnyčioje. Pasaulio lietuvių solidarumo ir maldos diena už Lietuvą buvo švenčiama visuose kontinentuose, kur lietuviai gyvena.

(Lietuvių Žinios)

Iš už jūrų, marių, žemės pavergtos,
Girdžiu skambant varpą . . . Varpą Lietuvos . . .
Dūžis paskui dūžį, griaudamas nakties tylą,
Laisvės Varpas tautos atmanoms prabyla.

L. Virbickas

DEMOKRATŲ LAIMĖJIMAI

Lapkričio 2 nacionaliniuose balsavimuose laimėtojais išėjo demokratai.

Prezidentu išrinktas Jimmy Carter, viceprezidentu — Walter Mondale. Jiedu laimėjo 23 valstybėse 297 elektorinius balsus; Fordas su Dole laimėjo daugumą 27 valstybėse ir surinko 241 elektorinius balsus. Carter-Mondale surinko virš 40 milijonų populiariųjų balsų; Fordas-Dole surinko virš 38 milijonų.

Kongrese — Atstovų Rūmuose ir Senate padėtis beveik nepasikeitė. Atstovų Rūmuose demokratai turės 290 atstovų, respublikonai — 145; Senate demokratai turės 62, respublikonai — 38.

Lapkričio 2 balsavimuose demokratai išrinko 9 gubernatorius, respublikonai — 5. Dabar demokratai turi 36 gubernatorius, po šių rinkimų turės 37, respublikonai turės 12 ir 1 nepriklausomas.

Kur ir kokius laimėjimus turi lietuviai galėsime perduoti kitame numeryje.

— Rugsėjo 10 d. Vilniaus Tiesa rašo, kad šiemet Lietuvoje "Sodai lūžta obuoliais". Tik, deja, prie nupirkimo punktų didžiulės eilės su obuoliais krepšiuose ir pintinėse, tik nėra kur juos sukrauti. Supirkimo punktuose obuoliams dėti dėžių nėra. Prie "Anykščių vyno" supirkimo punkto sunkvežimiams tenka laukti net po dvi dienas. (ELTA)

Pekinas. — Spalio 10 kumunistų partija mirusio prezidento Mao Tse-tungo vieton išrinko paties Mao paskirtą premjeru Hua Kuo-feng. Komunistų radikalų vadai, įskaitant ir Mao našlę, kaip pavojingi Hua Kuo-feng režimui, laikomi namų arešte.

Thompson, Conn. — Spalio 8-10 su didelėm iškilmėm paminėta Tėvų Marijonų vadovaujamos Marianapolio mokyklos auksinė (50 metų) sukaktis. Mokyklos vyriausiu organizatorium buvo a.a. kun. Jonas Navickas, MIC.

Washington, DC. — Prezidentas Ford, kad nuraminti kritikus, priėmė agrikultūros sekretoriaus Earl Butz rezignaciją, kuris gana žiauriai įžeidęs negrus.

Bologna, Italija. — Spalio 18 mirė buvęs Bolognos arkivyskupas kardinolas Giacomo Lercaro, 84 metų amžiaus. Jis buvo artimas bendradarbis popiežiaus Pijaus XII, pop. Jono XXIII ir dabartinio pop. Pauliaus VI-tojo.

Gallupo nuomonių tyrimo instituto duomenimis JAV gyventojai nepageidauja santykių su Sov. S-ga pagerinimo, bet siekia, d JAV turėtų stiprią gynimosi jėgą.

Pavojingas sijonėlis

Motina dukrai, devinčiai mikromini sijonuką:

— Jei aš savo metų būčiau tokį begėdišką sijonuką dėvėjusi, tai tu dabar jau būtumei šešeriais metais vyresnė už save.

"Garse" galima įsigyti šias knygas
(Lietuvių ir anglų kalbomis)

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina $10.00

Lietuvių - Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina ..... $ 8.00

Anglų - Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių. Kaina ..... $ 8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian). Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina $ 9.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina ..... $ 3.50

Vytautas The Great, kan. J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina ..... $ 2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės-Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos $2.00

NAUJAI GAUTOS KNYGOS
(Books in English)

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley ..... $ 6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydėnas; translated by Milton Stark ..... $ 6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas. $9.00

Lithuanian Folk Tales, compiled and edited by Stepas Zobarskas: Illustrated by Ada Korsakaitė. Second enlarged edition. $4.50

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižiūnas and J. Žemkalnis $5.00

"Garso" Administracija
P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

Rochesterio lietuvių tautinių šokių grupė Lazdynas dalyvauja JAV 200 metų minėjimo parade. Prieky stud. J. Laukaitis, stud. I. Ilgūnaitė. Už jų vadovė J. Rezginienė, šalia jos stud. P. Klimas. Nuotr. V. Staškevičiaus